Hep Türklük için
ÇAĞLAYAN
Türkçü Dergi
Bugün çıktı
Mutlaka okuyunuz.

Son Posta

Sene 12 — No. 4210 | Yazı işleri telefonu: 20203 | PAZAR 26 NİSAN 1942 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

Kahraman orduya iltihak eden yeni yedek sübaylarımız

İki bin yedek sübayımızın Ankarada yaptığı geçid resmi alkışlarla karşılandı

Ankara 25 (A.A.) — Yedek Subay okulunun 16 ncı tahsil devresini bitirenlerin bugün mezuniyet töreni yapılmıştır,

Öğleden evvel iki bine yakın genç subay başlarında komutanları kurmay albay Ali Rıza Görcan olduğu halde hareketle genel kurmay Milli Müdafaa Sıhhat Vekâleti yolunu takiben Ulus meydanına gelmişlerdir. Yollardan geçerken mızıkanın canlı nağmeleri altında çok mevzun çok muntazam adımlarla yürüyen bu genç ve kahraman subaylarımız bütün halkın ilgi ve takdirini celbetmiş bulunuyordu. Ulus meydanında bu muazzam subay birliği zafer abidesi etrafında yer aldıktan sonra okul komutanı tarafından abideye güzel bir çelenk konmuş ve tam saat onda hep bir ağızdan söylenen İstiklâl marşile törene başlanmıştır. Ulus meydanını binlerce halk doldurmuştu. Bir genç subay

(Yukarıda) yeni yedek subaylarımız geçid resminde ve Ulus meydanında, (aşağıda subaylar arasından seçilen bir heyet Ebedî Şefin manevî huzurunda

(Devamı 5 inci sayfada)

Bu sabahki haberler

Berline göre:

Sovyet müdafaa hatları yarıldı

Almanlar düşmanın arkasına geçtiklerini bildiriyorlar

Berlin, 26 (A.A.) — Alman başkumandanlığı tarafından bildirildiğine göre doğu cephesinde şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Alman askerleri merkez cephesinde arazinin zorluğuna rağmen şiddetli bir surette müdafaa edilen Rus hatlarını yarmışlar ve düşmanın arkasına geçmişlerdir.

Ruslar çok büyük ve kanlı kayıblara uğramışlardır. Ruslardan ehemmiyetli ganaim elde edilmiştir.

Alman hücum kıt'aları muvaffakıyetli bir surette muharebelere devam etmektedir.

Şimalde karların erimesile husule gelen seller yüzünden Ruslar harekâtı durdurmak zorunda kalmışlardır.

Hitler Reichstagta nutuk söyliyecek

Londra, 26 (A.A.) — Bitaraf ajansların verdikleri malûmata göre Hitler şark cephesi karargâhından Berline avdet etmiştir.

Yakında Reichstagın içtimaa davet edileceği ve Hitlerin beyanatta bulunacağı rivayetleri dolaşmaktadır.

Boris aynı zamanda Sırbistan kralı mı olacakmış?

Londra. 26 (A.A.) — Times gazetesinin siyasî muhabirinin Balkan vaziyeti hakkında yazdığı makalede Bulgaristan ile Sırbistanın Bulgar kralının hükümdarlığı altında birleştirileceğinden bahsetmektedir.

Bu muharrire göre halen Sırbistanda Bulgaristanın 6 piyade tümeni ile bir zırhlı tümeni mevcuddur. Bunlar Alman garnizonlarının yerlerini almışlardır.

Bulgarların Sırbistanda nereye kadar ilerleyecekleri malûm değildir. Keyfiyet İtalyada dikkatle takib edilmektedir.

Esir bir Fransız generali kaçtı

Berlin, 26 (A.A.) — Könisgstein kalesinde esir bulunan Fransız generali Giraud kaçmıştır.

Mumaileyh 1940 senesi Mayıs ayında 9 uncu Fransız ordusu kumandanı idi. General sıhhî vaziyeti dolayısile bazı harekât serbestisine malik bulunuyordu. Bu müsamahakârlıktan istifade etmiştir.

Alman makamları kendisini yakalıyacak olanlara 100.000 mark nakdi mükâfat vâdetmişlerdir.

Kaçmasına yardım edenler ölüm cezasına çarpılacaklardır.

General Giraud'un resmi telefoto ile her tarafa yayılmıştır. Bütün polis karakollarına resmi yapıştırılmıştır.

Tobruk garnizonu

Londra, 26 (A.A.) — General Smutsun dün ifşa ettiğine göre şimdi Tobruk garnizonu hep cenubi Afrikalılardan müteşekkildir.

Şark cephesinin birçok kısımları bugün hâlen resimde gördüğünüz gibi bir çamur deryasıdır

Birmanya cephesinde vaziyet vehamet kesbetti

Müttefikler 100 kilometre geri çekiliyorlar

Muharebeler şiddetle devam ediyor

Japonların ileri hareketi

Berne 25 (A.A.) — İngiliz kuvvetlerinin Birmanyada uğradığı bozgunlar Londrada vahim bir tehlike gibi sayılmaktadır. Wawelin nutku bu hususta hiç bir şüphe bırakmamaktadır. Maamafih Basler Nachrichten gazetesinin Londra muharibirine göre, Amerika kuvvetlerinin Hindistana gelişi, İngiliz müdafilerine emniyet ve itimad vermiştir. Bu kuvvetlerin aynı zamanda hem Pasifikten, hem Afrikadan geldikleri söylenmektedir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Sibiryada göz hapsine alınan Amerikan uçağı mesele oldu

Tokyo ve Vaşington sualler soruyor

Ruzvelt bir gazetecinin sualine kahkaha ile mukabele etti

Bir Japon gazetesi de Rusyanın Japonyaya sefir göndermemesinin sebebini soruyor

Ankara, 25 (Radyo gazetesi) — Amerikan uçakları tarafından Japonyaya yapılan akın, el'an umumî alâkayı çekmektedir. Japonlar, Amerikanın bu hususta neşredeceği tebliği beklemiş; fakat Vaşingtondan hiç bir ses çıkmadığını görünce, akını yapan bütün uçakların düşürüldüğünü ilân etmişlerdir. Amerikalılar ise, Japonların bu iddiasile alay ediyor ve düşmanın arzu ettiği malûmatı vermemek için, tayyarelerin nere-

(Devamı 5 inci sayfada)

Vaşingtona göre

İtalyada barış taraftarları artıyormuş

Nevyork belediye reisinin beyanatı

"İtalya, Almanya ile yapmış olduğu ittifakı bozacak,,

Waşington 25 (A.A.) — Kolombiya üniversitesinde bir nutuk söyliyen Nevyork belediye reisi M. La Guardia bilhassa şöyle demiştir:

Ben aslen İtalyan olduğumdan İtalyanları iyi bilirim. Bu sebeble yakında İtalyanların Berlin hükûmetinin emrinde çalışmıkatan bıkacaklarını söylersem aldanmadığıma inanabilirsiniz İtalya, Almanya ile yapmış olduğu ittifakı bozacaktır.

Nevyork belediye reisi Guardia

Münferid sulh taraftarları

Ankara 25 (Radyo gazetesi) — Vaşingto-

(Devamı 5 de)

Şehirler arası maçlar

İstanbul İzmire yenildi

İstanbul takımı fena tertib edilmişti, maç 2 - 1 İzmirin galibiyeti ile neticelendi

Ankara 25 (Sureti mahsusada giden spor muharririmiz telefonla bildiriyor) — Üç şehir arasında tertib edilen futbol maçlarına bugün 19 Mayıs stadında başlandı. Seyirciler arasında Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu vardı. Hafta a-

(Devamı 5 inci sayfada)

BUGÜN

Edebiyatı Cedidenin iki maruf siması arasında bir münakaşa

Şair Hüseyin Sirete açık mektub

Yazan: H. Nâzım

(Üçüncü sayfamızda)

Çocuk işi niçin devlet işidir?

Yazan: A. Hamdi Başar

(Üçüncü sayfamızda)

Avrupa hattının Mayıs sonunda açılması bekleniyor

Arda ile Meriç muvakkat köprüleri arasındaki kısımda malzeme taşıyan trenler işliyor

Edirne 25 (Hususî muhabirimizden) — Edirnenin İstanbul ve Avrupa ile olan şimendifer münakalâtını temin için Arda ve Meriç nehirleri üzerinde yapılmakta olan köprülerin inşaatına devam olunmaktadır.

(Devamı 5 inci sayfada)

Talebe yurdları bugün ne halde?

İdeale çok yakın bir yurd: "İzmir kız talebe yurdu,,

Röportajı yapan: Nusret Safa Coşkun

«İzmir Kız Talebe Yurdu» nun talebelerinden bir kısmı

— 5 —

Canı pek ziyade helva çeken adamın biri, bakkala sormuş:

«— Bu irmik senin mi?»

«— Benim!»

(Devamı 6 ncı sayfada)

Hergün

Uzakşarkta ilk perde Kapandı, şimdi Şark cephesinde İkinci perde açılıyor

Ekrem Uşaklıgil

Filipn adalarının Corregidor müstesna olmak üzere Japon eline geçtiği gün biri Tokyoda, diğeri Vaşingtonda olmak üzere iki istatistik çıkarılıyor.

Tokyoda çıkarılan istatistikte şu bilgileri görüyoruz:

— Elimize 47 bin esir geçti. Bunların arasında şu kadarı Amerikalı, bu kadarı yerli, bu kadarı general, subay, üst tarafı er.»

Vaşingtonda çıkarılan istatistik ise daha ziyade bir tahmine benziyor:

— Şimdi 200 bin Japon askeri serbest kalmıştır. Japonya bu askeri başka sahalarda kullanabilir. Acaba nereye gönderecektir, Avustralyaya mı, yoksa Hindistana mı? Diye düşünüyorlar.

★

Amerikanın gözünde Avustralya Japon ordusu için hem uzak, hem de sert bir lokmadır. İştah sahasından dışarda kalmış olması da mümkündür. Filipinlerde serbest kalan 200 bin kişilik Japon kuvvetnin Hindistan hududlarına yollanmak istenilmesi daha muhtemeldir.

Japon Başvekili verdği son demeçte:

— «Japonyanın Hindistandan hiçbir şey istemediğini, hiçbir şey istemediği için de Hindistana saldırmıyacağını, fakat Hndistanın İngilizleri uzaklaştırmasını beklediğini» söyledi. Hindistan ise yabancısız kalacak vaziyette değildir, böyle olduğuna göre Japonya kararını değiştirebilir.

Esasen Japonların Avustralyayı bırakarak Hindistana dönmelerini icab ettirecek başka bir sebeb de var:

Japon ordusunun sözcüsü üç ay evvel kolay zaferlerin tesiri altında biraz ölçüyü kaybederek:

— Hind denizindeyiz, Arab denizine çıkacağız. Oraya gelecek olan mihvercilerle birleşeceğiz, demişti. Japon hariciye nazırı ise daha dün:

— Mihverciler yakında taarruza geçeceklerini ilân etti. Bu taarruz bir taraftan Rusyaya karşı yapılacak ise bir taraftan da mihverin Asya ve Avrupa ortaklarını birleştirmeyi amaç edinmış olabilir.

Bu düşüncevle Amerikalıların Avustralyayı bilhassa uçak bakımından oldukça destekledikten sonra tehlikenin en yakınına dönerek Hindistana asker yollamış olduklarını görüyoruz. Bu asker hiç süphe yok ki, bir ordu değil, bir öncü, belki de bir teknik veya nümune kıt'adır. Fakat ne de olsa Hindlinin gözünde Anglo - Saksonun prestijini yükseltebilir. İler de büvüyecek bir kuvvetin baslangıc kadrosu olabilir, herhalde bir hazırlıktır.

Neyin hazırlığı?

İngiliz ordusu Rangonu boşalttıktan sonra Birmanyanın petrol havzasına doğru çekildi, petrol havzasını da işe yaramıyacak hale getirdikten sonra cepheyi Çinlilere bıraktı. Şimdi yalnız Hind hududunun örtüsü halindedir.

İsvicre gazetelerinden birinde yazan İsvicreli eski bir kurmay subay geçenlerde durumun bir hülâsasını yaparken Asyalı ile uğraşmanın en kolay yolu Asyalının karşısına gene Asyalıyı çıkarmak olduğunu söylemişti. Vaziyet öyle gösteriyor ki, Uzakşarkta üç beş aylık bir dövüşten sonra üzerinde karar kılınan usul bu İsvicreli subavın tavsiye ettiği usul olmuştur:

Japon Çin ile dövüşüyor. O, Birmanya yukarlarında meşgul iken Anglo - Sakson âlemi hem Pasifikte, hem de Hind hududlarında rahat rahat hazırlanabilir. Bu vaziyette Japonyanın Çini yenmeden, yahud Çinle anlaşmadan Hind hududlarına dönmesi imkânsızdır. Avrupalı ortaklarının Arab denizine çıkarak oradan el uzatmaları ihtimaline gelince, şimdilik bu hayal sayılabilir.

Bir vakitler Afrikanın taliini tayin edecek olan muharebenin neredeyse başlamak üzere olduğu iddia ediliyordu, halbuki artık Bingazi veya Mısır çöllerinde dövüşe müsaid olacak mevsim tamamen geçmiştir.

Öyle görünüyor ki Japonyanın Uzakşarkta üzerine aldığı ilk rol bitti. Şimdi sıra müttefiklerindedir. Mihver ise rolünü Afrikada değil, Rusyada yapacaktır. Bu müddet zarfında Japonya Uzakşarkta aldıklarını muhafaza ve tanzim etmiye, bir taraftan da Çin ile çarpışmıya veya anlaşmıya çalışacak, ayni zamanda da Hindistanda propaganda ile meşgul olacaktır.

Ekrem Uşaklıgil

TAKVİM ● Nisan		
Rumi sene 1858 — Nisan 18	26 — Pazar — Resmi sene 1942	Arabi sene 1861 — Kasım 170

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	R. âhır	İMSAK S.	İMSAK D.
6	06	10	4	12
10	06		08	13

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
E.	13	12	17	01	20	00	21	40
V.	5	13	9	02	12	—	1	42

Resimli Makale: ≡ Deveden büyük fil vardır ≡

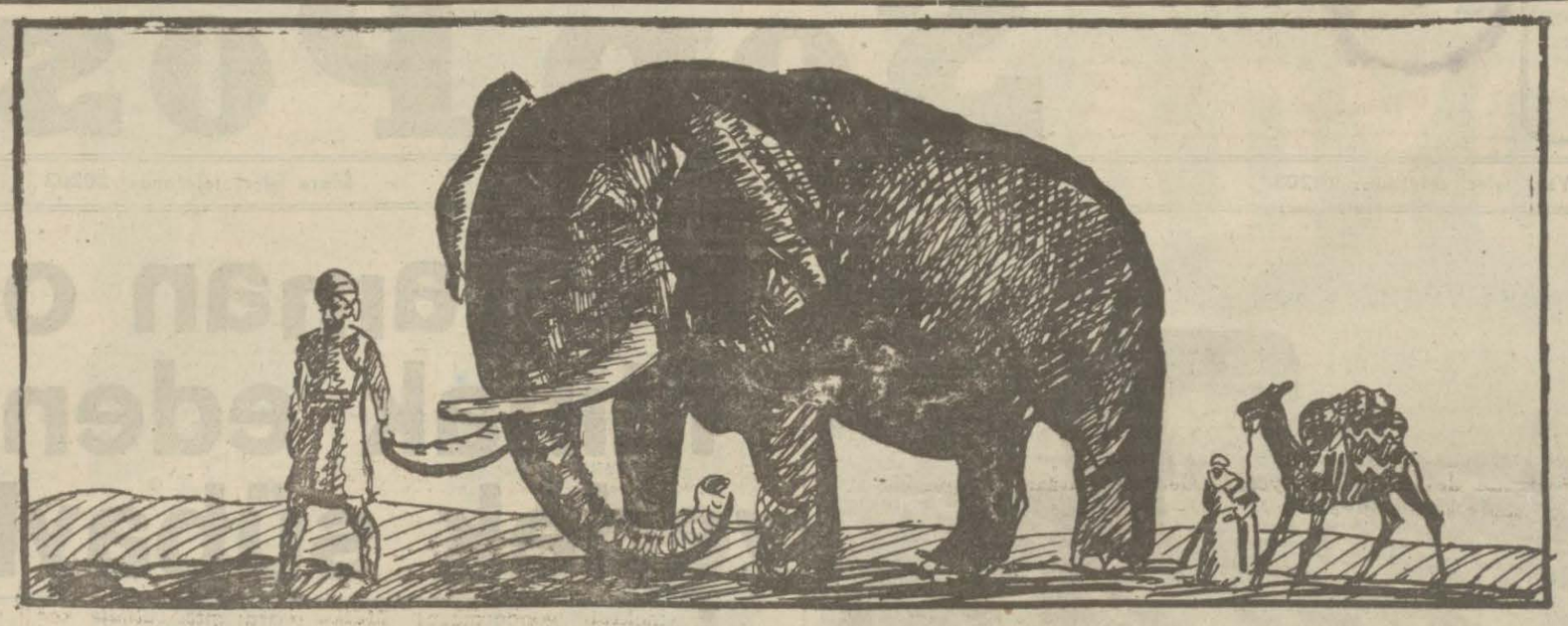

İki menfaat karşılaştı. Birincisi sizindir ve küçüktür, ikincisi ise muhatabınızındır ve çok büyüktür, küçük menfaatinizi muhatabınızın büyük menfaati önünde feda etmeyi biliniz, kârlı çıkarsınız, Zira büyük menfaat daha büyük şiddetle korunacak, galib çıkacaktır..

Kuvvet ve zor ile korunması mümkün olmıyanı çatışmıya lüzum kalmadan tatlı bir hava içinde vermek ancak muhakemesi kuvvetli bir adamdan çıkabilecek bir harekettir, çünkü bu hareketi yapan bir taraftan dost kazanır, bir taraftan da kedisini yenilme acısına uğramaktan kurtarır.

Şehir Haberleri

Çocuk haftası derin bir neş'e içinde devam ediyor

Üsküdar Kız Kolleji talebeleri «Bulunmaz Uşak» komedisini muvaffakıyetle oynadılar, şehrin muhtelif yerlerinde çocuklara müsamereler verildi

Şehrimizde Çocuk haftasının üçüncü günü neş'e içinde geçmiştir. Şehrin muhtelif yerlerinde çocuklar için müsamereler verilmiş, eğlenceler tertib olunmuştur.

Bakırköy Halkevi bahçesinde dün öğleden sonra askerî bandonun iştirakile bir gardenparti tertib edilmiş ve çocuklara hediyeler dağıtılmıştır. Şehremini Halkevinde çocuklar tarafından temsiller verilmiştir.

Beşiktaş kazasında dün Barbaros türbesi etrafında çocuklar için muhtelif eğlenceler tertib edilmiştir. Bu eğlenceler bugün de tekrarlanacaktır.

Bugün Çocuk Esirgeme Kurumu Eminönü nahiye şubesi tarafından Gülhane parkında çocuklar için eğlenceli bir müsamere verilecektir.

Eminönü Halkevinde dün mıntaka ilkokul talebeleri tarafından hazırlanan bir müsamere tertib olunmuş, her okul muhtelif eğlenceler yapmıştır.

Üsküdar kız kolleji talebeleri de dün mekteblerinde bir müsamere vermişler ve (Bulunmaz Uşak) piyesini temsil etmişlerdir. Talebeler bu temsilde çok muvaffak olmuşlardır.

Fatih Halkevinde de dün bir çocuk balosu verilmiş, yüzü müteca-viz talebeye muhtelif hediyeler dağıtılmıştır. İki saat devam eden müsamerede şiirler okunmuş, danslar yapılmış, çok neş'eli vakit geçirilmiştir.

Balık bollaşmıya başladı, fiatlar düşüyor, fakat çiroz bu sene pahalı olacak

Torik, kefal, sardalya, uskumru, kolyos gibi taze balıklar müsaadesiz ihraç edilemiyecek

Balık avlama mevsimi gelmiş olduğundan piyasaya mühim miktarda mal sevkedilmeğe başlanmıştır. Bu yüzden fiatlar gittikçe düşmektedir. Fazla miktarda uskumru tutulmakta olduğundan bunların bir kısmının çiroz yapılmasına başlanmıştır. Bu seneki çiroz fiatları geçen senekilere nisbetle fazla olacaktır.

Diğer taraftan haber aldığımıza göre balık ihracatı hakkında Ticaret Vekâleti mühim bir karar vermiştir. Bu karara göre torik, kefal, sardalye, çipura, uskumru, kolyoz ve kloridya gibi taze balıkların ihracı Vekâletin hususi müsaadesinden sonra yapılabilecektir. Ancak yayın ve sazan gibi göl balıklarının ihracı eskiden olduğu gibi serbest bırakılmıştır.

Eminönü Halkevinde bedî danslar müsameresi

Dün akşam saat 21 de Eminönü Halkevinde kalabalık ve seçkin bir halk kütlesi önünde bayan Meral ve talebeleri tarafından ikinci bir bedii danslar müsameresi verilmiştir. Küçük san'atkârlar 17 yi mütecaviz muhtelif danslar yapmışlardır. Bilhassa bayan Meral'ın bizzat oynadığı rakıslar büyük bir alâka ile seyredilmiştir. Küçük Ayla, Meral, Azade, İclâl, Kaya, Nadire İrina yaptıkları danslarda çok temayüz etmişler ve halk tarafından çok alkışlanmışlardır.

Beyoğlu Halkevinin müsameresi güzel oldu

Beyoğlu Halkevi tarafından tertib olunan (Halk şiirleri, halk musikisi ve halk oyunları) gecesi dün akşam Fransız tiyatrosu binasında verilmiştir. Müsamereye Halkevi reisi Ekrem Turun açış sözile başlanmış; müteakiben Sadeddin Nüzhet Ergun millî edebiyat ve millî musiki hakkında bir konferans vermiştir.

Bundan sonra halk şarilerinin muhtelif şiirleri okunmuş: mahallî kıyafetlerle Ege, Orta Anadolu, cenub ve şark Anadolu, Karadeniz, Tuna, Serhad, Türkistan mıntakalarına aid oyunlar oynanmış, türküler söylenmiştir.

Taksimde Kristal gazinosu bir hafta kapanacak

Taksimde «Kristal» gazinosu ihtikâr suçundan adliyeye verilmiştir.

Gazino aleyhindeki iddiaya nazaran, Mahmud isminde bir garson 6 kişilik bir müşteri kafilesinin önüne koyduğu 3 kilo ekmek için 180 kuruş para istemiştir. Müşterilerin şikâyeti üzerine hâdise zabıtaya ve oradan da adliyeye intikal etmiştir.

2 numaralı millî korunma mahkemesi bu hâdisenin duruşmasını yaptıktan sonra suçu delillerle sabit bulmuş ve garson Mahmudu 5 lira para cezasına mahkûm ettikten sonra, Kristal gazinosunun da bir hafta müddetle kapatılmasına karar vermiştir.

Galatada eski Gümrük sokağında kundura malzemesi satan Okita hakkında ihtikâr kasdile çivi stoku yapmak ve satışa arzetmemek iddiasile açılan dava da ayni mahkemede dün sona ermiştir.

Mahkeme, Okitayı 11 lira 60 kuruş para cezasına mahkûm etmiş ve 7 gün müddetle dükkânının seddine karar vermiştir.

İkinci partı gıda maddelerinin tevziine yakında başlanıyor

Bu defa 600 ton fasulye, 300 ton pirinç, 3000 teneke Turyağ tevzi edilecek

İstanbul halkının zahire ihtiyacını karşılamak üzere yapılan ilk tevziat sona ermiştir. İkinci tevziat için gereken hazırlıklar da bitmek üzeredir. Bu defa 600 ton fasulye, 300 ton pirinç ve 3000 teneke Turyağ tevzi edilecektir. İkinci parti tevziatta da mekteblerin ve hastanelerin istihkakları ilk olarak verilecektir.

Diğer taraftan, bakkallar vasıtasile yapılan tevziatın neticesi hakkında iaşe müdürlüğü tarafından kaymakamlıklara sorulan sualler in cevabları henüz gelmemiştir.

Gelecek cevablarda gösterilen pürüzler süratle giderilecektir. İaşe müdürlüğüne yapılan müracaatlardan, bazı semtlerde erzak tevzi eden bakkal dükkânlarının kâfi miktarda olmayışı dolayısile tehacüm olduğu anlaşılmıştır. Bu defaki tevziatta bakkalların miktarı artırılacaktır.

Esrarlı bir ölüm

Kadıköyünde bir baş öğretmenin cesedi bulundu

Kadıköy müddeiumumiliği dün mahiyeti itibarile oldukça esrarlı bir ölüm hâdisesinin tahkikatına el koymuş bulunmaktadır.

Evvelki akşam Kadıköyünde Sarayardı mevkiindeki tarlalardan birinin hendeğinde alnından kan sızan bir cesed görülerek, keyfiyetten mahallî müddeiumumiliği haberdar edilmiştir.

Beraberinde adliye doktoru Salih Hâşim olduğu halde vak'a yerine giden Kadıköy müddeiumumisi Sıtkı Koraltan icab eden adli tetkiklere başlamış, bir müddet sonra da meçhul cesedin hüviyetini tesbit etmiştir.

Hayri ismindeki ölünün Hadımköyü başöğretmeni olduğu ve Üsküdarda Salacakta 18 numaralı evde akrabalarının nezdinde bir müddet tenberi misafir kaldığı anlaşılmıştır.

Tabanca kurşunu ile bu akıbete uğradığı anlaşılan Hayrinin bir cinayete kurban gitmesi ihtimali üzerinde durulmaktadır.

Askerlik işleri

Şubeye davet

Beyoğlu Yerli As. Şubesinden:

Yd. P. Tğm. Mehmed oğlu Haydar (52430) un acele şubeye müracaatı ilân olunur.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

«Ulus» refikimizin fıkra muharrirlerinden biri yazıyor:

«Geçenlerde bir iş için küçüg Larousse lûgatini karıştırırken gözüme benzin kelimesi ilişti. Karşısında da şöyle, sade ve masum, bir tarif vardı:

«1825 te Faraday tarafından keşfedimiş olaln benzin, yağ lekelerini çıkarmağa yarar...»

Merak edip lûgat kitabının basıldığı tarihe baktım: 1907...

1907 denberi Fransızların dedikleri gibi köprülerin altından epey su geçti...

Ayni Fransada şimdi, mangal kömürünün kıtlaşmasına sebeb oldukları için, gazojenli otomobiller bile işlemiyemiyor ve kazara benzin bulup yürüyebilen otomobillerin de gece 21 le sabah 5 arasında işlemeleri yasak ediliyor...»

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Sabahtan Sabaha:

Devlet elinde en Zengin ham madde Nedir? Çocuk!

-Dostum Ahmed Hamdi Başara-

Burhan Cahid

Efendim, yer yüzünün üç büyük pırlantası varmış. Biri İngiliz kralının tacında, biri Loure müzesinde imiş, üçüncüsü de vaktile çarlık tacında iken ortadan kaybolmuş.

Yeryüzünün iki meşhur zümrüdü varmış. Biri bir Hind racasının boynunda biri bir Mısır prensesinin gerdanında imiş.

Tarihin fantazi sayfaları, insanların doymak bilmez hayalleri bunlarla bir zaman dolup taştı, daha yeni devirlerde servet, ihtişam, kudret ifade eden başka firmalar, başka isimler peyda oldu. Yeni madeni adlar, kıymetleri azlıklarında değil işe yaralıklarında aranan toprakoltı hazineleri şöhret buldu. Bakır, petrol, kömür, demir ve bunların kralları ortaya çıktı. Petrol kralı, teneke kralı, çelik kralı vesaire.. Bunlar ticaretin liberalizm devrinde bir zaman çalkandılar. Sonra servet, ihtişam, kudret mefhumu bunlara topyekûn tasarruf eden devletlere geçti. Amerika, İngiltere, Fransa gibi emperyalist devletler bu yeraltı hazinelerini vakit ve zamanında paylaştıkları için zengin oldular. Taksimde geçiken devletler de bu madenlerin hasretini çeker oldular. Bunların adı topyekûn ham maddedir. Sebebi de malûm. Bunlar olmadıkça endüstri olmaz, fabrikalar işlemez. Bunlar olmadıkça o memleket avucunu dişarı açar, fakir düşer.

Zengin devlet bu ham maddeleri bulan çıkaran ve işleten devlettir. Dünyanın bugünkü kavgası budur işte!

Fakat bu harb, ham maddeler arasına bir kıymetlisini daha kattı: — İnsan!

Evet ferd de devlet elinde işlenecek ve yüksek randıman alınacak bir ham maddedir. İyi yetiştirilmiş, iyi terbiye verilmiş; ruh, beden ve kültür bakımından iyi techiz edilmiş ferdler devlet varlığında en ağır çaplı tanktan daha kuvvetli olduklarını isbat etmişlerdir. Bunu kim inkâr eder?.

O halde hazır şu çocuk haftası üzerine sohbetler edilirken Türk çocuğunu ve Türk gencini de bu cepheden müta-lea edelim ve diyelim ki bu ham maddeyi öyle bir metodla işleyip yontalım ki Türk gençliği dünyanın yarınki müca-dele sahnesinde gözü pek, imanı pek, milliyeti pek, iradesi pek, adalesi pek bir cevher olsun.

Burhan Cahid

RADYO

PAZAR 26/4/1942

8.30: Saat ayarı, 8.33: Hafif program (Pl.), 8.45: Ajans haberleri, 9: Hafif parçalar ve marşlar (Pl.), 9.15/9.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Hicaz makamından şarkılar, 12.45: Ajans haberleri, 13: Şarkı ve türküler, 13.15: Konuşma, 13.30/14.30: Radyo salon orkestrası, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrası, 18.45: (Ziraat saati), 18.55:Radyo çocuk klübü, 19.10: Karışık şarkı ve türküler, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 1945: Serbest 10 dakika, 19.55: Piyano Soloları (Pl.), 20.15: Konuşma, 20.30: Fasıl heyeti, 21.15: Temsil, 21.45: İzmir at koşularının neticeleri, 21.55: Dans müziği (Pl.), 22.30: Saat ayarı ve ajans haberleri.

İstanbul borsası

25/4/942 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

			Açılış ve kapanış
Londra	1	Sterlin	5.22
New-York	100	Dolar	130.70
Cenevre	100	İsviçre F.	30.03
Madrid	100	Peçeta	12.89
Stokholm	100	İsveç Kr.	30.72
Bir altın lira			35.30
24 ayarlık bir gram külçe altın			480

Esham ve Tahvilât

İkramiyeli % 5 933 Ergani	23.15

Paranızı en emin ve en kârlı bir şekilde Devlet kasasına yatırınız. Bunun için yapacağınız tek iş bir tasarruf bonosu almaktır.

(4862)

Çocuk işi, niçin devlet işidir?

Devletten bu sahada beklenen şeyler neler olabilir?

Yazan: Ahmed Hamdi Başar

Devletçiliğin ilk işi çocuktan başlar. Zaten cemiyet hayatında çocuk davası her yerde ve her zaman devletin başlıca işi olmuştur. Bir memlekette iktisad işlerine devlet karışmalı mı, karışmamalı mı diye münakaşa yapılabilir; bunun lehinde de aleyhinde de fikir ortaya atacaklar bulunabilir; fakat hiçbir yerde çocuk işi serbest bırakılmalı, devlet böyle işlerle uğraşmamalı diyen bulunmaz. Koyu liberaller devleti hiçbir işe karıştırmak istemezler. Hattâ liberalizmin ilk doğduğu zamanlar devletin jandarmalıktan başka hiçbir rolü tanınmamış, tahsil ve terbiye işlerinden bile uzaklaştırılmıştı. Çok kısa süren, daha dğrusu hakiki ölçüde hiçbir zaman yaşanmıyan koyu liberal nazariyeler içinde dahi, cemiyet hayatında kimsesiz, bakımsız ve yardıma muhtaç çocuklara meşgul olmak işi devletten alınamamıştır.

Görülüyor ki çocuk davası, öyle ideoloji münakaşaları içinde gümülecek, prensip ayrılıkları doğuracak bir iş değildir. Biz çocuk işine sadece «devletçi» olduğumuz için alâkalanmıya mecbur değiliz; her işimiz servet olsa idi ve her bakımdan devlet liberal görüşler içinde kurulmuş bulunsa idi bile, çocuk davası devletin baş işi olacaktı. Kâretmediği için kapanan fabrika, buhran içinde iflâsa doğru giden banka, aç kaldığı çin tarlasını bırakarak şehirlerde sürünen köylü ile liberal devlet meşgul bile olmaz; fakat zaruret ve sefalet içinde bakılamıyan, bırakılan çocuk hiçbir devletin ihmal edemiyeceği bir şeydir. Kaldı ki biz her sahada devletin kurucu, yapıcı ve idare edici faaliyetine bel bağlamış bir milletiz. Nemiz eksikse devletten bekliyoruz; hangi işimiz kötü gidiyorsa bunu devletten biliyoruz. Bizim için bütün işlerin başında çocuk davası gelir derken, bir taraftan dünyada ve bütün tarihte cemiyet hesabına daima alâka gösterilmiş bir mevzudan bahsediyor, diğer taraftan da devletçe kurmak ve idare etmek prendibilmizden dolayı buna her şeyden evvel borçlu olduğumuzu hatırlatmak istiyoruz.

Çocuk işi üç ayrı bakımdan devletin vazifeleri arasına girmiştir:

1) Doğan, yardıma ve şefkate muhtaç küçük çocuklar;

2) Anasız, babasız, yahud fakir ailelere mensub tahsil, terbiye ve iş çağında olan çocuklar;

3) Umumiyetle tahsil ve terbiye davası.

Bunlardan ilk iki vazife «Çocuk Esirgeme Kurumu» adındaki hayır cemiyetimiz tarafından görülmekte, üçüncü iş ise doğruca devlet vazifeleri arasına girmiş bulunmaktadır. Türkiyede tahsil ve terbiye davası, yani çocuk işinin üçüncü kısmı devletin bir vekâletini meşgul ediyor. Milyonlarca lira bütçe içinde, her türlü fedakârlık altında dahi bu da devletçe lâyık olduğu ve istendiği kadar yapılamıyor. Şimdi bu işi devletin doğrudan doğruya yapmayıp, meselâ Maarif Cemiyetine terkettiğini düşünelim. Maarif Cemiyeti birkaç şehirde mekteb, bir iki yerde konferans filân vermekle bu davayı halledebilir mi? Halbuki çocuk davamızda tahsil ve terbiyeden ehemmiyeti az olmıyan, hattâ sahası, mes'uliyeti ve vereceği neticeler bakımından daha mühim olan birinci ve ikinci meselelerle meşgul olmak sadece cemiyete, «Çocuk Esirgeme Kurumu» na terkedilmiştir. Bu kurum ne yapabilir? Her nedense bu cemiyet kâfi derecede enerji sarfederek, yardımını ve sempatisini son haddine kadar diriğ etmemesini halka temin ettirememiştir. Çocuk Esirgeme Kurumu, bir takım hayırsever insanların alâkasından ve teveccühünden uzak kendi halinde yaşamaktan öteye geçememiştir. Böyle bir cemiyet, koskoca bir davayı nasıl başarır? Ve onu bu işe memur ettiğimiz için, biz nasıl oturup rahat ederiz?

Devletçi bir rejimde, Türkiyede devletin el koyacağı iş çocuk meselesi olduğu halde, bununla bir «Kurum meşgul oluyor» diye devlet bu saha ile alâkadar olmamıştır. Geçen gün bu Kurumun çocuklara yaptığı yardım ve vazifenin listesini hayret ve bir miktar üzüntü ile gördük. Artık bu kendimizi aldatmaktan vazgeçelim. Hakikati olduğu gibi aramızda açıkça konuşalım: Çocuk davası, bu her cemiyetin baş davası, yarınki Türkiyenin yaşama veya ölme kapılarını açacak olan birinci meselemiz ortadadır. Buna henüz el dokunulmamıştır. Zayif teşkilâtlı, küçük bir cemiyet elinden bu dava alınarak, yahud bu Kurum Maarif Cemiyeti gibi ayni sahada yardımda bulunan halde kalarak,

(Devamı 4/1 de)

İki edebiyatı cedide şairi arasında

Şair Hüseyin Sirete açık mektub

Yazan: H. Nâzım

Sayın arkadaşım,

«İki kaside» adile neşrettiğiniz risaleceği okudum. On dokuzuncu asır edebiyatı atalarından en şöhretlisi olan «Namık Kemal»in edebî ve ahlâkî şanına leke süreh bu yanlışlığınızı alenen tashih etmeği lüzumlu görüyorum. Epeyce zamandır görüşemediğimiz için fikrimi size şifahen söylemeğe; son adresinizi bilemediğim için de hususî bir mektub göndermeğe imkân bulamadım. Yoksa bu vazifeyi gene size tevdi etmeği tercih ederdim.

«Târiki dünya» bir rahib gibi âlem içinde âlemden uzak yaşamasaydım belki şundan bundan adresinizi öğrenebilirdim. Fakat,

Düşünce leyli idbara kaçar baranı hoş ruzi
Bu, hem gayet tabiî, hem teselli-sazı nikbettir.

Beytinde söylemek istediğim gibi, nikbeti takib edegelen «kuru dağdağadan kurtulmuş olmak» tesellisini feda ederek inzivadan çıkamıyorum; affınızı temenni ederim.

«Namık Kemalin kasidesi» ünvanı muhteşemile halka takdim ettiğiniz manzumenin bundan 65 sene evvel müşarünileyh tarafından yazılmış olduğu haberini verdikten sonra bu nazmın bazı beyitlerini, mukaddema, (Büyükadanın çamları altında mehtablı gece yarıları asil ruhlu Sezaiden dinler ve her ikinizin de yaşlı gözlerle evlerinize döner) olduğunuzdan da bahsetmişsiniz. Fakat, fikrimce, bu davada bir vehmi galatkâra düşmüşsünüz.

Bu nazmın bir suretini size vermiş bulunanların da şiirin takdir ve temyizinde kasır olmaları lâzım geliyor. Zira, itikadımca, sathî bir tahlil davanızın hilâfını isbata kâfidir.

Kasidenizde iktibas ettiğiniz ilk beytin, ibarece düzgünlüğüne nazaran, «Namık Kemal»e isnadı mafüv olsa bile onu takib eden beyitler için böyle bir mazeret bile yoktur. Meselâ:

Kahroldu dinü devlet devri şeametinde,
Mülkü bitirdi gitti zulmile kahrolası.

Beytinin birinci mısraı hakikate uygun değil; çünkü bundan 65 sene evvel mülkü, tahta henüz çıkmış olan «kahrolası»nın zulmü değil, ancak Rus muharebesi bitirmiş olabilirdi. O muharebenin mukadderatını teşkil eden mütevalî harbler ise daha evvel başlamıştır. Siyasiyata «maşukai vicdanım» demiş olan zatın bunu bilememesi yahud unutmuş olması kabil değildir. İkinci mısra lâfzan ve manen Kemalin lisanına uyamıyacak derecede rekik ve adidir; bunun takdirini hüsnü tabiatinize havale ederim.

Rus payitahtı aldı, hâlâ o tahta âşık,
Mahvetti gitti mülkü bir saltanat havası.

Beyti ise evvelâ, Rusyanın «lehülhamd» payitahtı almamış olduğuna göre, vâkiin hilâfıdır. Saniyen, «hâlâ o tahta âşık» tevbihi saltanatı terketmemiş olmasına matuf ise, o felâket zamanında mülkü bırakıp çekilmek açık bir alçaklık olacağından fikrimce bundan, yani tehlike hininde vazife başında kalmaktan sakınmak değil, sakınmamak tevbihe şayandır. Böyle başı yalan, kuyruğu makûs bir müahazenin «Namık Kemal»den sudurunu bihakkin istib'ad ediyorum. Şu iki beyitteki «Mülkü bitirdi gitti - Mahvetti gitti mülkü» tekerrürünün ve «bir saltanat havası» terkibindeki «hasvi kabih»in «Namık Kemal»e isnadını da kabul edemiyorum.

Şapur sağında maymun, Mahmud solunda ayı,
Sürmekte şahı devran çingâneler safası,
Kârizde oluktur gûya sümüklü burnu;
Bostanda korkuluktur gûya kuru kafası.

Beyitleri nihayet, belki «Sürurî» hezliyanında yer bulabilse bile «Namık Kemal» edebiyatına girebilmek meziyetinden tamamen mahrumdur.

Topu on iki beyitten müteşekkil olan bu nazmın, hep aynı sövüntüden ibaret bulunan üst tarafını tahlile lüzum görmüyorum. Yalnız,

Zaptetti, gitti halkı, cibi hümayunundan,
Birkaç çuval kömürle birkaç kuruş atâsı.

Beytinin - gene «gitti» tekerrürünü ve «hümayunundan» zuhafı eskalini görmemek şartile bile - sıfırdan aşağı olan edebî kıymetini bir tarafa bırakalım; fakat her sözünde vatana muhabbet ve millete hürmet damgası bulunan «Namık Kemal»in o kadar sevdiği milleti, birkaç çuval kömürle birkaç kuruş atiye karşısında hürriyet ve haysiyetini satan dilenci meşrebli

(Devamı 6 ncı sayfada)

Bilmecemiz

Bugün 4 üncü sayfamızdadır

PATRONA HALİL

Nigârdan bir kelime konuşmadıkları için sadrazam içinde bir eksiklik duyuyordu, fakat köse adam koridor ortasından aşağıya dolanan merdivenleri inıyordu. Ses lenip çağıramadı, başını iki yanına sallıyarak vezirlerin bulunduğu odaya gitti. Şeyhislâmı «Hafız Ahmed Paşadan» bahsederken bulduğu için iliklerine kadar titredi.

Zavallı Hafız Ahmed Paşa, dördüncü Muradın gözleri önünde kelimei şehadet getire getire âsi yeniçeri kümeleri arasına atılmış, bir anda param parça edilmişti. Şeyhislâm sadrazamın geldiğini görünce kıpkırmızı kesildi, hemen lâ kırdıyı çevirdi:

— Yaa.. Paşa hazeratı oğullarım, mintarafillâhi taalâ bu gece hava dahi lâtif olup eşkiya üzerine galebe hususunda fali hayr tutulsa yerudur!

Diye başını eğdi.

— !...

İbrahim Paşa sıkıntılı sıkıntılı yürüyordu. Sedir üzerine çöker çökmez şerbet istedi.

Çok geçmeden çektirmenin «Harem» kıyıları önünde beklediğini söylediler. Sadrazam ağır bir yük altından taze kurtulmuş gibi hafifleyip silkindi. Artık padişah Sultan Ahmedi küçük gemiye atıp karşıya Topkapı sarayına geçirmekten başka yapılacak iş kalmıyordu. Doğru üçüncü Ahmedin yanına gitti. Hünkâr hazırlanmış bekliyordu. Altmış dört yaşındaki sevgili damadını görür görmez sordu:

— Hazır mısız?

— Çektirme hazır bekler padişahım.

Üçüncü Ahmed İbrahim Paşaya olduğu yerde kalmasını işaret ederek yan kapıya yürüdü. Kapının topuzunu çevirirken yarı dönüp gülümsedi:

— Oğlancıklarımızı alalım.

Sadrazam bir şey söylemeden başını eğdi.

Üçüncü Ahmed doğru hareme geçti. Kadın efendiler odalarında uyudukları için hiç birini uyandırmadan koridor ortasındaki merdivenlerden aşağıya indi. Sultan sarayında bir vaveylâ kopacağını biliyordu. Şehzadeleri daha evvel gizlice hazırlatıp kız kardeşi Hatice Sultanın odasına toplatmıştı. Hatice Sultanı şehzadelerle tatlı tatlı konuşurken buldu. Şehzade Süleymanın lâlası Cevher ağaya «çocukları çektirmeye götürmesini» emrettikten sonra odada kız kardeşile başbaşa kaldı.

Hatice Sultan Padişahın en ziyade sevdiği kardeşlerinden biri idi. Hattâ kendisinin tahta geçmesi için vaktile çok fedakârlıkları da görülmüştü. Hanım sultan İstanbuldaki «ayaklanma» haberini tamamen haber aldığından merak içinde kıvranıyordu. Ağabeyi ile başbaşa kalır kalmaz Sultan Ahmedin elini tuttu. Heyecanlı heyecanlı sordu:

— İmdi Âsitaneye Topkapı sarayına mı varacaksız karındaşim?

Sultan Ahmedin rengi uçuktu, başını salladı:

— Beli hemşire.

Hatice Sultan manalı manalı başını salladı:

— Eyü edersiz, Şehzade Mahmud anda kafeste değil midir?

— Evet, andadır.

— Vaktinde erişür iseniz hayırlû olur karındaşım.

Padişah şaşırdı. Bu kadar erkek, hiçbiri de şu hengâmeler görmüş saray kadını kadar akıl edip de Şehzade ve Velihad Mahmud Efendiyi hatırlarına getirmemişlerdi. Hatice Sultana takdir eden bakışlarla baktı:

— Anı icâsa savaşurlar mı dersiz hemşire?

— Yok, benim karındaşım, şimdi değil. Eter âsilere uymayıp İbrahim Paşayı sıyanet eyler iseniz anı düşünmekten hazer evlemezler Sizi tahtı saltanata geçürmeğe sebebiyet veren Edirne vak'asını hatırlanın.

Sultan Ahmed kız kardeşinin çenesini okşadı:

— Ya ne tedbir eyleyelim dersiz Hatice?

Hatice Sultan kardeşinin kolunu kavrayıp kendine çekerek ağzını kulağına doğru uzattı:

— Bakınız karındaşım Ahmed ağa lınızı başınıza devşirip kati basiret ile hareket eylen. Nefsinizden gayriye itimad eylemeyip kul kısmına acıman. Damadınız dahi olsa İbrahimi fedadan çekinmen. Bu âleme siz lâzımsız. Bir İbrahim gider, bin İbrahim gelür!

— !...

— Fatmayı dahi düşünmen, ol dahi altmış dört yaşında ve bubasından on beş yaş müsin dişlenkden halâs olduğuna bayram eyleyecektir. Anı dahi pehlivan yapulu ve al yanaklu, civan ve taze bir vezire verirsiz.

Hatice Sultan yan yan kardeşinin yüzüne bakıyordu. Başka tek kelime söylemedi. Sultan Ahmed de susmuştu. İki kardeş kucaklaşıp ağlaşarak öpüştüler. Üçüncü Ahmed odadan ayrılırken Hatice Sultan ardından koştu:

— Karındaşım, canım Ahmed.

Padişah döndü. Hatice Sultan yalvarır gibi söyledi:

— Olmıya ki «Mahmud» a hata eriştiresiz! Yarın ahrette büyük buban İbrahim Hanın iki eli ve on parmağı yakanızda kalur!

Yağlı ve kansız yüzlü padişah acı acı gülümseyip başını salladı. Cevab vermeden odadan çıktı.

(Arkası var)

Kadırgada bir ev çöktü

Evvelki gece, Kadirgada bir inhidam hâdisesi olmuşsa da nüfusça bir zayiat kaydedilmemiştir.

Küçükayasofyada Kadirga caddesi üstünde Hamdi adında bir zata aid ve içinde 5 nüfuslu bir aile bulunan 11 numaralı evin, caddeye bakan kısmı evvelki gece yarısına doğru, çökmüştür.

Büyük bir gürültü ile vukubulan bu çöküntü esnasında evde bulunanlar güçlükle kendilerini sokağa atmışlar ve bu suretle herhangi bir kazaya uğramaktan kurtulmuşlardır.

Hâdise yerine gelen itfaiye çöküntü enkazını kaldırmış, bir kısmı çöken ev tamamen tahliye edilmiştir.

Bulmacalarımız

Sekizinci devre bulmacalarını doğru halledip hediye kazanan okuyucularımızın isimleri

Birer roman kazananlar

(Dünkü nüshadan devam)

111 — Bakırköy, Yenimahalle, Karakol sokak numara 18 Rıza Alıngan.

112 — Kütahya, Şehreküstü mahallesi, Palanga çıkmazı numara 28, Halid İnkaya,

113 — Haliç Feneri Camcıçeşme numara 40, Hasan Gökal,

114 — İzmir, Anafartalar caddesi, numara 422 Cahid Tosun,

115 — Bitlis, Eczacı yüzbaşı Azmi kızı Gülcihan Tarhan,

116 — Eskişehir, Ziraat Bankası memurlarından Nejat Öy kızı Benin,

117 — Çorlu, askeri posta 1040, Sıhhiye gedikli başçavuşu Abidin Pamir,

118 — Çorlu, askeri posta, 1040 Lütfi Duruer,

119 — Kadıköy, Caferağa mahallesi, Hacışükrü sokak, numara 8 Ferid Olcay,

120 — Gazianteb, P. T. T. servis şefi K. Başoldan kardeşi Nâzım Dumrul,

121 — Havza, jandarma tabur komutanı binbaşı Ali Rıza Alpan,

122 — Kumkapı, Küçükayasofya, Mehmedpaşa sokak numara 17, Sabahattin Alpan.

123 — Ankara, Kavaklıdere, Aşağı Ayrancı numara 26, Fatma Okay,

124 — Üsküdar, Selimiye Kavak bayırı numara 1, Muzaffer Barlas.

125 — Sultanahmed, Nakilbend mahallesi Aksakal sokak numara 1 Güngör,

126 — Eskişehir, Arifiye mahallesi, Portakal sokak numara 39, Emine Altuğ,

127 — İzmit Selliloz sanayii müessesesinde zat işleri memuru Nalm Gülmez.

128 — İstanbul, Nişantaş, Zafer sokak, Glorya apartımanı, kat 4, Türkân Tura,

129 — Ankara, Öncebeel, Uğurlu sokak, numara 40 Özkan Asyalı,

130 — Ankara, Cebeel, Sakarya mahallesi, Yaratık sokak numara 2. N. Tongur,

131 — Çanakkale, Kâzımpaşa mahallesi, Havra sokak numara 36, Yb. Haydar Tunalıoğlu.

(Arkası var)

Küçük Hanımefendi

Nakleden : Muazzez Tahsin Berkand

Sen sözlerinle bana çok büyük bir iyilik ettin. Artık korkmuyorum. İçim emniyetle doldu. Allaha ısmarladık dadı.

— Gidiyor musun? Bu kadar çabuk mu?

— Gidiyorum. Nereye? Ne yapmağa? Bilmiyorum... Sen dindar bir kadınsın, benim için dua et.

Bir saniye tereddüdden sonra ilâve etti:

— İşlerimi kendim Arab saçı gibi karıştırdım. Onları düzeltmek için Allahın yardımına ihtiyacım var.

— Zavallı yavrucuk!

— İşte insanlar böyledir. Güzel şeyleri görmezler, etraflarını yıkıp geçerler de sonradan yaptıklarına pişman olurlar. O vakit iş işden geçmiştir. Kırılan bir şeyi yeniden yapmak çok, çok güç...

— Allah yardımcın olsun oğlum. Benim bütün temennim budur.

VI

Sabahın saat on biri. Bakırköyündeyiz.

Güç bir iş görmek mecburiyetini duyan, yahud da müşkül bir müracaatta bulunmak zaruretinde kalan bir insan tereddüdü ve çekingenliğile Ömer, demir parmaklıklı bahçe kapısını itti, içeriye doğru bir adım attı. Burası Nezihe Hanımın köşkü idi. Çok pencereli, beyaz boyalı, ahşab bir köşk.

Çıngırağın sesine bir uşak koştu.

— Hanımefendi evdeler mi?

— Bakayım efendim...

— Evdelerse şu kartı ver ve kendilerile görüşmek istediğimi söyle.

— Başüstüne beyim. İçeriye buyurunuz, kendilerine haber veririm.

Ömer uşağın arkasından taş merdivenleri çıkarak sağdaki odaya girdi. Burası eski tarzda döşenmiş tertemiz ve aydınlık bir oda idi. İnsanın gözünü ve gönlünü açan bir oda... Ömer oturacağı yeri seçmeğe vakit bulamadan bir ipek hışırtısı duydu ve ayni zamanda sevimli ve mütebessim bir yüzle karşılaştı.

— Rahatsız ettim hanımefendi, affınızı rica ederim.

Hürmetle eğilerek Nezihe Hanımı selâmladı.

—Estağfurullah efendim. Buyurunuz, oturunuz oğlum.

Bir saniyeden az bir zamanda misafirini tetkik etmiş ve onu sevimli bulmuştu. Bunu, yaşından istifade ederek, ondan gizlemedi:

— Ben sizi çok daha başka türlü tasavvur etmiştim; meğer Gelgeçzade Ömer Bey sevimli ve kibar bir gençmiş.

— İltifat buyuruyorsunuz hanımefendi.

— Hayır, hayır, hakikati söylüyorum. Benim yaşımda bir kadın bunu söylemekte bir mahzur görmez. Ben sizin yüzünüzü büsbütün başka türlü tahmin ediyordum.

Genç adam samimiyete samimiyetle mukabele etmekten kendini alamadı. Gülümsedi.

— Bir maymun gibi değil mi efendim?

Nezihe Hanım yaşından umulmıyacak kadar neş'eil bir kahkaha attı.

— Belki de... Filhakika sık sık gördüğüm bir hayvan resmı bana bazı fikirler vermiyor değildi.

— İri gözler, basık bir burun, tüylü yanaklar.

— O kadar da değil canım! Çatık bir çehre, iri bir ağız, sert bakışlı gözler... Daha doğrusu midesinden muztarib olan bir insan yüzü...

Ömer tekrar tebessüm etti.

— Bilâkis çok sağlam midem var efendim.

— Görüyorum. Binaenaleyh fena huylu ve hırçın olmak için bir sebeb yok... Küçük Nerimanın çok sevimli ve iyi bir kocası varmış meğer...

(Arkası var)

HİKAYE

Terfi eden memur

Çeviren : İsmet Hulûsi

Nüfuzlu zat — Müdiri umumiyi dün göndüm.

Şube müdürü — Benden bahsettiniz mi?

Nüfuzlu zat — Evet, emin olabilirsiniz. Arzunuz yerine getirilecektir. Yalnız şunu da haber vereyim ki, hakkınızda iyi düşünmüyorlar. Bir kere şubenizle lâyikı vaçhile meşgul olmuyormuşsunuz. Hattâ memurlarınızı bile tanımıyormuşsunuz. Müdürler encümeninin içtimalarında, diğer şube müdürlerin maiyetlerinde bulunanların terfi ve terfihleri hakkında söz söylüyorlar, mütalebatta buluyorlar. Siz ise bu bahislere hiç temas etmiyormuşsunuz.

Şube müdürü — Şimdi anliyorum, hakkınız var. Beni ikaz ettiniz. Müdürler encümeninin gelecek ictimaında, şubeye bir müdür muavini tayin edilecek. Bu kimse muhakkak benim şubemden olacaktır. (Cebinden ufak bir defter çıkarır.) bakayım. İşte tâ kendisi Nihad Tura... Nihad Tura bir hafta sonra şube müdür muavinidir.

Nüfuzlu zat — Tanıyor musunuz?

Şube müdürü — Pek yakından değil, yani ötekiler kadar. Fakat ne zararı var. Tanıyormuşum gibi hareket edeceğim.

II

(Müdürler encümeninin ictimaında söz aldı:)

— Evvelki ictimalarımızda tayin ve terfih bahislerine pek az iştirak ettiğim, daha doğrusu iştirakten ictinabım, belki nazarı dikkatinizi celbetmiştir. Bunun sebebini kısaca izah edeyim. Bence terfi bihakkin liyakatin bir mükâfatı olmalıdır. Ben maiyetimde bulunan memurları yegân yegân tanırım (hafif gülümsemeler) onları herlerinden hiç birini kendi vazifesinden, daha üstün bir vazifeye lâyik bulmadığım için terfileri cihetine gitmedim. Yalnız şimdi bir istisna yapmak, bir tanesini onlardan ayrı tutmak vazife ve ayni zamanda vicdan borcumdur. (Göz ucile elindeki deftere bakar) maiyetimde çalışanlardan Nihad Turayı münhal bulunan şube müdür muavinliğine lâyık, elyak bulmaktayım. Bu zatın terfian bu vazifeye tayini lâzımdır, elzemdir. Son iki ay zarfında verdiğim oldukça güç ve nazik işleri munıtazam ve eksiksiz bir şekilde ifa etmiştir. Nezaretim altında çalıştığı müddetçe vazifeye bağlılığını, doğruluğunu ve bilhassa zekâsını her zaman için takdir ettim. Sizden bu gencin şube müdür muavinliğine tayinini ısrarla rica ederim. (müdürler arasında yavaş sesle konuşmalar, hayretler, reyterin verilmesi, tasnifi ve neticede: Nihad Tura şube müdür muavinliğine tayin edilmiştir.)

III

(Müdürler encümeni dağılmıştır. Çekingen bir memur şube müdürüne yaklaşır, acemice bir selâm.)

Memur — Affedersiniz müdür bey, yeni tayin hakkında zatıâlinize bir sual sormamı bilmem ki muvafık bulur musunuz?

Şube müdürü — (Himayekâr bir tavırla) sorunuz dostum, ben memurlarıma her hususta cevab vermekten zevk alan bir müdürüm. Şubemden bir memur, şube müdür muavinliğine terfi ettirilmiştir.

Memur — Bizim şubeden.

Şube müdürü — Evet bizim şubeden, son iki ay zarfında hergün çalışma tarzını tetkik ettim. Terfie hak kazandığına tamamile kani oldum.

Memur — Affediniz, bir sual daha.

Şube müdürü — Sorunuz dostum, isterseniz bir sual, isterseniz,

Memur — Bu memurun ismini sorabilir miyim?

Şube müdürü — İsmi Nihad.

Memur — (Şaşırmış bir halde) Nihad mı, Nihad Tura mı?

Şube müdürü — Evet Nihad Tura, bunda şaşılacak ne var?

Memur — (Gülerek) Nihad Tura üç aydır mezun.

Şube müdürü — Üç aydır mezun mu?

Memur — Evet müdür bey, tam üç aydır mezun, fakrüddeme müptelâ idi. Berayı tedavi...

Şube müdürü — Bunun böyle olduğuna emin misiniz?

Memur — Tabiî müdür bey, hattâ bu sabah zevcesinden bir mektub geldi. Bu mektubdan Nihad Turanın...

Şube müdürü — (Bir ümidle) tamamile iadei âfiyet ettiğini mi?

Memur — Hayır müdür bey öldüğünü haber aldık.

Yakacıkta bir genç kadın feci şekilde yanarak öldü

Evvelki gece, Yakacıkta bir kadının diri, diri yanmasile neticelenen bir yangın faciası olmuştur.

Yakacıkta Samandere sokağında 121 numaralı İsmaile aid evden evvelki gece yangın çıkmış; ev ahşab olduğundan ateş kısa bir zamanda büyüyerek binayı sarmıştır. Evde bulunan Ayşe Hadiye adında 25 yaşlarında bir kadın birdenbire binayı saran bu ateş ve düman istilâsından kendini kurtaramamış, feci bir şekilde yanarak ölmüştür.

Bu faciadan haberdar edilen Üsküdar müddeiumumiliği, yangın etrafındaki tahkikatına devam etmektedir. Ayşe Hadiyenin cesedi Üsküdar adliye doktoru tarafından muayene edilmiş, Morga kaldırılmıştır.

Çocuk işi

(Baş tarafı 3/1 de)

devlete verilmelidir.

Devlet bu sahada ne yapmalı? Suali bu netice ile kendiliğinden doğmaktadır. Hattâ geçen gün çıkan ve bir kısmı kendisinin tashih süzgecinden geçerek zemin ve zamana uydurulan makalem dolayısile Ekrem Uşaklıgil:

— Aman makalenin sonuna müsbet bir takım teklifler koymayı unutma. Meselâ çocuk bakım yerleri, hastaneler vesire gibi!.

Diyerek dokunduğumuz meselede bu akla gelen tabiî neticeye ievab vermemi haklı olarak istemişti. Çocuk davası, bizim için mazarif, iktisad, maliye, nafıa davası gibi başlı başına büyük bir iştir. Nasıl bir adam üç satır içinde millî iktisad problemlerini kısaltarak ortaya atamazsa, hiç bir yazıcı da bir makale içinde çocuk meselesinin programını veremez. Fakat bu program davanın ve mevzuun kendi isminden açık olarak anlaşılıyor; bakıma muhtaç çocuğu kurtarmak, onu yetiştirmek.

İlk vazife çocuk bakım evleri, yurdları açmaktır. Esirgeme Kurumu gazetelerde çıkan rakamlara göre, 600 küsur çocuğa bakıyormuş.

Bütün Türkiyede bakıma muhtaç ve bakımsızlıktan dolayı mahv ve harab olan çocuk miktarı bir tasavvur edilsin; bir de kurumun yapabildiği bu yardım gözönüne getirilsin; o zaman yapacağımız, yapmamız lâzımgelen işlerin ve fedakârlığın derecesi anlaşılır.

Bir defa hayata gözlerini açan her yavruyu ölümden kurtarmak, onu kendisi, vatanı ve milleti için faydalı hale koymak bir gaye olarak ele alınınca yapılacak işler kolaylıkla tesbit edilebilir. Küçük yavrular dışında sokakları dolduran, bir kısmı sokağa dahi çıkamıyarak hayattan göçen biraz büyümüş çocuklara gelince, boş duran, yaşıyabildiği takdirde cemiyetin başına belâ olan bu yavruları ayni zamanda istihsal merkezleri halinde kurulacak yuvalarda, yurdlarda yetiştirecek, çalıştırtacak teşkilât, ve müesseseler kurulmalıdır.

Çocuk işi, yalnız devlet işidir; bilhassa içinde yaşadığımız buhranlı devirlerde ve Türkiye gibi devletçi bir rejimde...

A.H.B.

"Son Posta,,nın bulmacası : 10 - (13)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan her okuyucumaza bir hediye takdim edeceğiz

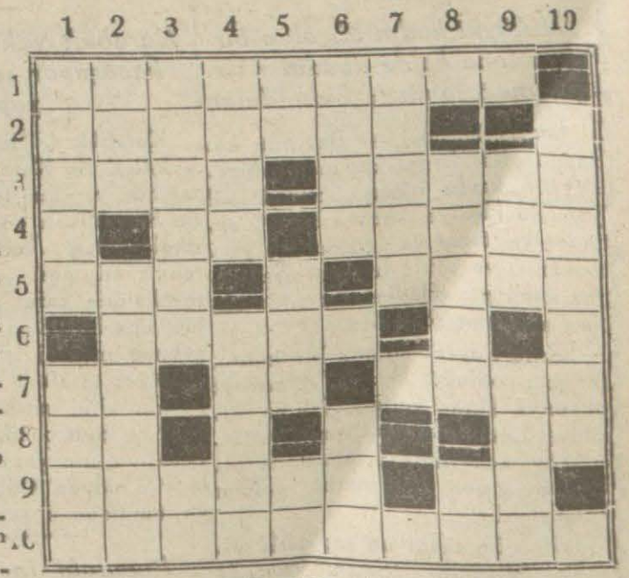

Soldan sağa:

1 — 1718 de imzalanan meşhur bir muahede (9).

2 — Toprakta (7).

3 — Bir erkek ismi (4), Yemiş suyu (5).

4 — Emare (2), Nazlı bir kadın ismi (5).

5 — Çalışma (3), Başındaki (D) yi (Ş) ye çevirirseniz bir erkek ismi olur (4).

6 — Bir Arab memleketi (5).

7 — Ajansımızın remzi (2), En kısa zaman ölçüsü (2), Bir rakam (4).

8 — İki harfin arasına bir «A» gelirse dört mevsimden biri olur (2), Bir renk (2).

9 — Derya paşası (6), Boru nidası (2).

10 — 1878 Berlin kongresinde Osmanlı imparatorluğunu temsil eden bir paşa (10).

Yukarıdan aşağı:

1 — Avrupanın istilâ altındaki baş şehirlerinden biri (5), Bir uzvumuz (4).

2 — İkisi ortası (3), Hıristiyanlarca mukaddes sulu yerler (6).

3 — Bir kadın ismi (6), Başına bir «K» gelirse temizin zıddı olur (2).

4 — Bir erkek ismi (4), Asterlerin sükânı (5).

5 — Başına bir «İ» eklersek büyükçe manasına gelir (2), Cüd (3), Bir hayvan (2).

6 — Bu seneki kışta velinimet diye aradığımız orman mahsulü (4), Telefon nidası (3).

7 — Arayı bozmak (5)

8 — Serbest (5), Tersi bir hayvan gıdası (2).

9 — Tersi genişin zıddı (3), Aid (4).

10 — Teceddüd (7).

Yeni neşriyat

Çocuğunuzu Fena Terbiye Ediyorsunuz — Terbiye tarihinin beş maruf terbiyecisinden biri olan Chr. G. Salzmann bu dikkate şayan eseri M. Cahid Gündoğdu tarafından dilimize çevrilerek kitab halinde bastırılmıştır. Her ana babaya en lüzumlu bir eserdir, çocuk terbiyesinin en mühim kısımları her ana ve babanın anlıyacağı basit hikâyeler şeklinde gösterilmiştir. Tavsiye ederiz.

Ülkü — Bu millî kültür dergisinin 14 üncü sayısı çıkmıştır. İçinde istifadeli ve güzel yazılar, şiirler vardır. Tavsiye ederiz.

TİYATROLAR

1 Mayıs Cumadan itibaren

Muhlis Sabahaddin opereti

İ. Toto ve Celâl Sururinin iştirakile devamlı operet temsilleri

Şehir Tiyatrosu komedi kısmında

ilk operet

KADINLARIN BEĞENDİĞİ

Yazan: Mahmud Yesari — Beste M. Sabahaddin

Biletler hergün 14 ten sonra tiyatro kişesinde satılmaktadır.

Memleket haberleri

Bayındırde

İki köylü kadın bir olup bir kızı fena halde dövdüler ve çirkin tecavüzde bulundular

İzmir (Hususî) — Bayındır kazasının Karaboğaz köyünde müessif bir kavga olmuş, neticede 20 yaşında Hediye Atmaca bir kız sopalar ve tahta ile ağır surette yaralanmış ve çirkin bir taarruza maruz kalmıştır. Hâdise hakkında alınan malûmat şöyledir:

Şerife Poyraz adında bir kadın, muğber olduğu Hediye Atmacayı dövmiye karar vermiş, yanına arkadaşı Emine Sarıbaşı almış ve ikisi, köy kenarındaki tarlasında çalışmağa giden Hediyenin yolunu kesmişlerdir.

İki kadın tahta ve sopalarla zavallı Hediyenin başına vurmağa başlamışlar ve kendisini mecalsiz bir halde yere sermişlerdir. Bundan sonra, ağır surette yaralanan Hediyenin baygın bir halde bulunmasından istifade ederek vücudünün en nazik bir yerine çam tirtılı doldurmuşlardır.

Hayatı tehlikede olan Hediye dün İzmire getirilerek memleket hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Mütecaviz iki kadın tevkif edilmiştir.

Biga Halkevi köycülük kolunun faaliyeti

Biga (Hususî) — Şehrimiz Halkevinin «Köycülük» şubesine mensub azaları, geçen Pazar günü, kasaba civarındaki İskender köyü ile Gemicikırı, Kahvetepe, Sarıca köy ve Dere köylerine giderek halkın derdlerini dinlemişler ve kendilerile muhtelif mevzular hakkında hasbihaller yapmışlardır.

Şube başkanı banka şefi Tahir Ünver, birçok hususlarda köylüleri tenvir etmiş baytar tarafından hayvan hastalıkları ile hayvan bakımına dair konuşmalar yapılmış, dişçi tarafından da birçoklarının dişleri muayene edilmiş diş hastalıkları hakkında köylünün anlıyacağı bir

Karabükte

Karabük yakında elektriğe kavuşuyor, şehirde bir hâl yapıldı

Karabük (Hususî) — İktısad Vekâleti ile Karabük belediyesi arasında yapılan temaslar neticesinde Karabükün demir ve çelik fabrikalarından verilecek elektrikle tenvir edilmesi hususu belediye meclisinde karar altına alınmış olup sipariş edilen malzeme gelir gelmez montaj işine başlanacaktır.

Diğer taraftan yiyecek maddelerinin alım satımını daha iyi temin ve kontrol maksadile Karabük belediyesinin çarşı içinde yaptırmakta olduğu hâlin inşaat bitmiş ve umumun alışverişine açılmıştır.

Bigadaki incir ağaçları kurumağa yüz tuttu

Biga (Hususî) — Bu yıl havalar fazla soğuk yaptığından şehrimiz bağlarındaki incir ağaçları elyevm uyanmamış ve soğuktan donarak kurumağa yüz tutmuştur. Tecrübeli bağcıların söylediklerine göre bu ağaçlar, diplerinden yeni filiz sürse bile bunlar ancak beş sene sonra meyva verebilecek bir hale gelebilir.

Veteriner kongresine Edirneden mümessil gitti

Edirne (Hususî) — Yurdumuzun hayvan durumu, hayvan üretimi, hayvan hastalıkları ve diğer hayvan meselelerini incelemek ve bu hususta gereken tedbirler alınmak üzere Ziraat Vekâleti tarafından Ankarada toplanacak olan veterinerler kongresine davet edilmiş olan Trakya umumî müfettişliği veteriner müşaviri Şevket Tunaboylu bu sabah Ankaraya hareket etmiştir.

Kocaeli meb'usunun tetkikleri

Edirne (Hususî) — Bir müddettenberi bölge dahilinde geziylerde bulunmakta olan C. H. Partimizin Trakya bölgesi müfettişi Kocaeli meb'usu Ragıb Akça Edir-

SPOR

Serbest güreş birincilikleri dün yapıldı

Dört şehir güreşçileri de Bursada veya İzmitte karşılaşacak

Türkiye serbest güreş birinciliklerine dün Beyoğlu Halkevinde başlanmıştır. Ev başkanı Ekrem Tur kısa bir hitabe ile müsabakaları açmıştır. Alınan neticeler şunlardır:

56 kilo — Bahri (Sıvas) Kemali (Seyhan) tuşla, Receb (İzmir) Sezaiyi (Kocaeli) tuşla, İsmail (Ankara) Hayreddini (İstanbul) tuşla yenmişlerdir.

61 kilo — Hamdi (Sıvas) Ahmede (Seyhan) tuşla, Nasuhi (Bursa) Fazlıya (İzmir) tuşla, Mustafa (Ankara) Manola (İstanbul) tuşla galib gelmişlerdir.

66 kilo — Yaşar (Ankara) Ahmede (Bursa) tuşla, Mehmed (Kocaeli) Erdoğana (İzmir) tuşla, Mustafa (Seyhan) Hüseyine (Sıvas) tuşla galib gelmişlerdir.

72 kilo — Celâl (Ankara) Şahine (Izmir) tuşla, Kâzım (İstanbul) Servete (Kocaeli) tuşla, Mustafa (Bursa) Mustafaya (Seyhan) tuşla galib gelmişlerdir.

76 kilo — Nuri (Bursa) Resulü (Sıvas) tuşla, Aziz (Ankara) Mehmedi (Seyhan) tuşla, Mehmed (İstanbul) Musayı (İzmir) tuşla yenmişlerdir.

87 kilo — Ali (İstanbul) Recebe (Bursa) tuşla, Adil (Samson) Envere (Kocaeli) tuşla, İsmail (Ankara) Bektaşa (Sıvas) tuşla galib gelmişlerdir.

Ağır — Hasan (Sıvas) Ahmede (Samsun) tuşla, Mustafa (İstanbul) Musaya (İzmir) tuşla galib gelmişlerdir.

İkinci devreye on dakikalık bir aradan sonra devam edilmiştir.

56 kilo — Halid (Bursa) Fahriye (Sıvas) tuşla, Kemal (Seyhan) Sezaiye (Kocaeli) tuşla, Receb (İzmir) Fahreddine (İstanbul) tuşla galib gelmişlerdir.

61 kilo — Ahmed (Seyhan) Fazlıya (İzmir) tuşla, Abdi (Samsun) Manola (İstanbul) tuşla, Mustafa (Ankara) Na[illegible] (Bursa) tuşla, Yaşar (Ankara) Mehmede (Kocaeli) tuşla, Mustafa Seyhan) İsaya (İzmir) tuşla galib gelmişlerdir.

72 kilo — Celâl (Ankara) Kâzıma (İstanbul) tuşla, Bekir (İzmir) Mustafaya hükmen, Servet (Kocaeli) Mustafaya (Bursa) sayı ile galib gelmişlerdir.

79 kilo — İsmail (Kocaeli) Nuriye (Bursa) tuşla, Resul (Sıvas) Mehmede (Seyhan) sayı ile, Aziz (Ankara) Mehmede (İstanbul) sayı ile galib gelmişlerdir.

87 kilo — Ali Ahmed (İstanbul) Muharreme (İzmir) sayı ile, Enver (Kocaeli) Recebe (Bursa) tuşla, Adil (Samsun) Bektaşa (Sıvas) tuşla galib gelmişlerdir.

Ağır — Hasan Hüseyin (Sıvas) Ahmede (Kocaeli) tuşla, Ahmed (Samsun) Musaya (İzmir) tuşla galib gelmişlerdir.

Yarın müsabakalara Beyoğlu Halkevinde saat 14 te devam edilecektir.

Dört şehir güreş müsabakaları

Ankara, İstanbul, Kocaeli ve İzmir bölgelerinin iştirakile yapılacak müsabakalar 30 Mayısta başlıyacaktır. Bu müsabakalar 31 Mayısta bitecektir.

Güreşlerin Bursa veya İzmitte yapılması muhtemeldir.

İkinci küme grup maçları

İkinci küme terfi maçlarının grup oyunları bu Pazar Fenerbahçe stadında başlayacak ve bu maçlar iki devre olarak yapılacaktır. Saat 10 da Anadolu — Davudpaşa, saat 12 de Eyüb — Hilâl maçları oynanacaktır.

Eskrim ajanı istifa etti

İstanbul Eskrim ajanı Rıza, federasyonla arasında çıkan bir ihtilâftan dolayı istifa etmiştir.

Vefa klübünün kongresi

Vefa Genelik Klübünden: Klübümü[illegible]

«Son Posta»nın spor tefrikası: 37

Kara Ahmet

Çingene yere serildi!

Güreş, bu suretle ayağa intikal etti. Fakat bir saate yakın süren güreş neticesinde Karakaçanın kötülediği aşikârdı. Hele son yarım saatlik güreş onu büsbütün zebunlaştırmıştı.

Davud pehlivan, İsmail ağaya hitaben:

— Ağa, çingenede hayır kaldı mı dersin?

— Hayır... Yarı yarıya öldü herif!.

— Ahmedin güreşi ağır geldi ona.. Toparlıyamaz artık kendini.

— Kurtkapanı bitirdi çingeneyi...

— Evet, yavaş yavaş ne güzel de ezdi. Tam bir ustalık doğrusu. Beğendim bu, çocuğun güreşini..

— Ben adamı gözünden anlarım Davud.. O, benim hana gelir gelmez himaye ettim onu...

— Ahmed, çingeneyi ortadan çıkarırsa ağalarla beylerle gün var. Hepsi sinirden çatlar.

Dedi.

Kara Ahmed, hasmını hafif bulmuştu. İşi uzatmadan bir an evvel bitirmek istiyordu. Çingenenin müdafaa güreşini bozuyordu. Çingene, bir aralık açığa düştü. Ahmed, ona sımsıkı, ve, dolu dizgin bir çapraz toplamıştı. On adım kadar ya sürdü, ya sürmedi, çengeli yetştirdi.

Çingene, çengeli yeyince sırtüstü kalıbı kalıbına yere vurdu. Çaprazla mağlûb olmuştu.

Kara Ahmed, hasmını bir saatte yenmişti. Ve, çingene, hemen hemen Kara Ahmedin karşısında belki Durmuş kadar bile dayanamamıştı.

Ahmed, hasmını sırtüstü yere vurur vurmaz olduğu yerde dikilip durdu. Ve, galibiyet temennasını çaktı. Ağaların, beylerin yüzleri sapsarı kesilmişti. İsmail ağa, meydana atıldı, Ahmedin alnından öptü, kucaklıyarak götürdü.

Karakaçan, mahçup bir halde meydandan çekilip gitti. İsmail ağa, Ahmede habre güierek gevezelik ediyordu:

— Ahmed, amma da vurdu çingenenin sırtı yere be!..

— Teheyyy!. Hepten teneşirliği patladı be!.

— A be, yıldızları saydı gök yüzünde be!..

İsmail ağa, yirmi beş altını aldı. Altınlar bir yedi eminde duruyordu. Getirip Kara Ahmede verdi. Lâf değil kırmızı kırmızı altıncazlardı. Ahmed, bu parayı küçük ortada elli sene çalışsa alamazdı. İsmail ağa, işi inada bindirerek Ahmede bu parayı kazandırmıştı.

Ahmed, sevinç içinde idi. Serez gibi mühim bir yerde küçük orta güreşini kazanmış.: Sayılı bir küçük orta güreşçisi olan çingenevi mağlûb etmiş, yirmi beş altın gibi mühim bir para da almıştı.

★

Serezli İsmail ağa, Ahmedin güreş hayatında mühim rol oynıyan ağalardan biridir. İsmail ağa, ölünciye kadar Kara Ahmedi himaye etmiştir. Ahmedin Serez güreşlerini ve İsmail ağa ile olan münasebatını yegâne Sultan Aziz devri başpehlivanlarından merhum Pomak Deli Murad naklet - mişti.

Öyle zannediliyor ki, Hergeleci İbrahim pehlivanı Kara Ahmede usta yapan da Serezli İsmail ağadır. Serezli İsmail ağa, han ve külhan sahibi zengin bir adamdı. Kara Ahmedi, aylarca Serezde beslediğini söylerler.. Ahmed de İsmail ağaya hürmet edermiş...

Ahmedi, ilk olarak Serezde görüyoruz. Belki bundan evvelisi de vardır. Fakat malûmumuz değildir. Pomak Deli Murad merhumun anlattığı Serez güreşi ve İsmail ağa münasebatı da malûmumuz olmasa bu taraflar da bizce

Cumartesi günü saat (15) de Letafet apartımanındaki klüb merkezinde yapılacağından sayın azanın gelmeleri rica olunur.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Berline göre

İNGİLİZLERİN DENİZ ZAYİATI 18 MİLYON TON

Halen müttefiklerin elinde 32 milyon tonluk gemi var

Ankara 25 (Radyo gazetesi) — Alman kaynaklarından verilen bir habere göre İngilizler, harbin başlangıcından şimdiye kadar Akdeniz, Atlântik ve Karaib denizinde 17 milyon ton tutarında ticaret gemisi kaybetmişlerdir. Japonyanın harbe girişinden sonra İngilizlerin Uzakşarktaki ticaret gemisi kayıbı da bir milyon ton olmuştur. Bu suretle kayıb yekûnu 18 milyon tona baliğ oluyor.

Harbin başlangıcında İngilterenin ticaret gemisi tonilâto tutarı 21 milyon idi. Buna Norveç, Yunan, Fransız, Leh ve diğer müttefik memleketlerden alınmış gemilerin tutarı olan 9 milyon ton daha ilâve edilmiştir.

Amerikan ticaret gemilerinin tutarı ise 12 milyon tondur. Demek oluyor ki 42 milyon ton gemiden 18 milyonu kaybedilmiş ve 24 milyon kalmıştır. Bu yekûna, harbin iki senesi içinde inşa edilen yeni gemilerin tutarı olan 3 milyon ton da ilâve edilince, halen müttefiklerin elinde mevcud ticaret gemisi tonajı 32 milyona çıkmış olur.

Alman - Amerikan harb istihsalâtı

Alman iktısad nazırı Amerikayı geride bırakacağız, diyor

Berlin 25 (A.A.) — Endüstri bölgelerinde maliyecilerden mürekkeb bu grupa hitab eden Alman iktısad nazırı Dr. Funk demiştir ki:

«Almanya daima Amerikan harb istihsalâtını geride bırakacak bir durumda bulunacaktır. Şimalî Amerika devlet adamları tarafından ileri sürülen rakamlarda hayale geniş bir yer ayrılmıştır. Almanya bazı endüstri müesseselerini askerî imalâta elverişli bir hale getirmek için beş sene çalışmıştır. Birleşik Amerikanın mucizeler yaratacak eksperlerin kâfî bulmadıkları bir zaman içinde memleketin sivil endüstrisini harb endüstrisine çevireceğine inanmak imkânı yoktur. Bundan başka fabrikalarda değişiklik yapılması meselesine daha az dikenli olmıyan diğer bir mesele inzimam etmektedir: İptidaî maddeler meselesi.»

Zeytinyağı satışı serbest

Dün valiliklere tebligat yapıldı

Ankara 25 (Hususî) — Ticaret Vekâleti tarafından beyana tâbi tutulan ve satışı menedilen yemeklik zeytinyağlarının satışının serbest bırakılması bugün kararlaştırılmış ve keyfiyet valiliklere telgrafla tebliğ edilmiştir.

Ticaret Vekâletince verilen bu kararla piyasada hissedilen yemeklik zeytinyağı darlığı ortadan kalkmış olacak ve bu suretle kendilerine menfaat temin edenlerin bu hareketlerine mâni olunacaktır.

Ticaret Vekâletinin tebliği

Ankara 25 (A.A.) — İktısad Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

25/4/1942 tarihinden itibaren rafine pamuk yağının, muamele vergisi dahil, çıplak olarak toptan fabrika satış fiatı kilo başına 75 kuruş olarak tesbit edilmiştir. Toptan satış asgari beş tenekedir.

Fabrikalar asgari beş tenekeye kadar satış yapmağa mecburdurlar.

Rafine pamuk yağının ikinci ve üçüncü ellerde azami satış fiatları zeytinyağındaki esaslara göre fiat mürakabe komisyonlarınca ayrıca

Cenub mıntakasında iaşe ve mahsül durumu

İaşe Müsteşarı Adanadan Mersine geçti. Tetkiklerine devam ediyor

Mersin 25 (A.A.) — İaşe müsteşarı Şükrü Sökmensüer refakatinde Toprak Mahsulleri Ofisi ziraat müşaviri Atıf Giray olduğu halde dün Adanadan şehrimize gelmiştir Müsteşar Belediye, Toprak Mahsulleri Ofisi, liman ve umumî mağazalara gitmiş ve tetkiklerde bulunmuştur. Akşam Tüccar klübünde şerefine 60 kişilik bir ziyafet verilmiş ve ziyafette Mersinin tanınmış tüccarları hazır bulunmuş, hasbihaller yapılmıştır.

Şükrü Sökmensüer muhabirimize demeçte bulunarak sayın Ticaret Vekilinin emir ve direktiferile cenub mıntakasında mahsul ve iaşe durumunu tetkik etmek ve bu maksadla bu mıntakadaki valilerle yapılacak toplantıda bulunmak üzere geldim. Adanada vali arkadaşlarımızla mahsul ve iaşe durumunu ilgilendiren muhtelif mevzular üzerinde temaslar yapıldı. Mahsulün gelişi bu günkü vaziyete göre ümidli ve ferah vericidir.

Koordinasyon heyeti toplandı

Ankara 25 (A.A.) — Koordinasyon heyeti bu sabah saat 10 da Başvekil Dr. Refik Saydamın başkanlığı altında mutad toplantısını yapmıştır.

Avrupa hattının Mayıs sonunda açılması bekleniyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Arda nehri üzerine kurulduğunu evvelce bildirdiğim muvakkat köprüden Meriç köprüsü için lüzumlu olan malzeme muntazaman geçirilmektedir.

Her iki köprü inşaatının önümüzdeki Mayıs ayı nihayetine kadar ikmal edilerek tren münakalâtına açılacağı kuvvetle umuluyor.

Halen Arda köprüsü ile Meriç köprüsü arasındaki kısımda inşaatı ikmal için malzeme taşıyan trenler işlemektedir.

Kahraman orduya iltihak eden yedek subaylarımız

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tarafından çok heyecanlı bir nutuk söylenmiş ve bunu takib eden geçid resmi halkın sürekli alkışlarile karşılanmıştır.

Geçid resminden sonra okul komutanı kurmay albay Ali Rıza Görcan reisliğinde subaylardan mürekkeb bir heyet, Ebedi Şef Atatürkün Etnoğrafya müzesindeki muvakkat kabrini ziyarette manevî huzurunda tazimle eğilmiş ve bir buket koymuştur.

And içme ve diploma tevzii merasimi

Ankara 25 (A.A.) — Bugün saat 14,30 da Yedek Subay okulunun 16 ncı tahsil ve talim devresini bitiren subayların and içme ve diploma dağıtma merasimi yapılmıştır.

Törende Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil doktor Refik Saydam, vekiller, meb'uslar, Cümhurreisliği umumî kâtibi Kemal Gedeleç, genel kurmay ikinci reisi Orgeneral Asım Gündüz, Başvekâlet, Millî Müdafaa ve diğer vekâletler müsteşarlarile erkânı, Ankara, İstanbul valî ve belediye reisleri. Ankara garnizon komutanı ve emniyet müdürü ve basın mümessilleri hazır bulunmuşlardır.

Törene, mezun subayların, mızıkanın iştirakile bir ağızdan söyledikleri İstiklâl marşı ile başlanmış ve bunu okul komutanı kurmay albay Ali Rıza Görcanın nutku takib etmiştir. Bundan sonra okulun bu sene mezunlarının birincisile, diğer sınıflar birincisine Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda tarafından diplomaları ve hediyeleri verilmiş ve müteakiben her sınıf mezunları ayrı ayrı and içmiştir.

Törenden sonra davetliler büfede izaz ve ikram olunmuştur.

Bu yıl yedek subay okulundan mezun olanların birincileri şunlardır:

Mustafa Onat, piyade ve umum birincisi.

Fuad Öge, Refik Ekinci, Ahmed Üstel, Fahri Domaniç, Orhan Saltuk, Nejat Sezginmen.

Şehirler arası maçlar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

rası çekilen kur'aya göre bugünkü maç İstanbul - İzmir arasında yapıldı. Futbolcuların davetiyesiz olarak stada alınmamaları yüzünden ihtilâf çıktı. Bundan dolayı maç 15 dakika geç başladı. İstanbul takımı tahmin edilmiyecek derecede fena tertib edilmişti. Bunun neticesi oyun güzel olmadı. Bu maçta bilhassa şu noktalar gözümüze çarptı:

1 — Galatasaray takımında müdafi olan Salim Beşiktaş merkez muhacimi İbrahim yan muavin olarak oynadılar. Fenerbahçe merkez muhacimi Melih de sol açık olarak takıma girmişlerdi. Yerlerinde pek tabiî olarak büyük bir yadırgama gösteren futbolcularımız bugünkü maçta ferd itibarile rakiblerine üstün olduklarını 90 dakika zarfında müteaddid defalar isbat ettiler. Fakat neticede mağlûb ve boyunları bükük sahadan ayrıldılar.

2 — İstanbul takımının yaptığı hücumlarda hakem tam 15 defa ofsayd verdi. Bu hâdise futbolda pek ender görülmüştü. Bu İzmir takımının ofsayd sistemini muvaffakiyetle tatib ketmesine rağmen hakemin bu kararlarında isabet aramak için futboiü hiç bilmemek lâzımdı.

3 — İzmir takımı İstanbul muhtelitine nazaran daha süratle ve enerjik oynadı.

4 — İstanbul muhteliti netice nin fenaya doğru gittiği sıralarda hücum hattında mütemadiyen değişiklik yaptı.

5 — İzmir kalesine çekilecek penaltı için İstanbul takımındaki kargaşalık şaşılacak derecede idi.

Maçın cereyanını şöylece hülâsa ettikten sonra ilâve edecek tek nokta şudur: İstanbul takımı ferd itibarile üstün oynadı, buna mukabil İzmirin toplu olarak oyunu neticeyi elde etti. Hülâsa İstanbul takımında ahenk namına bir şey yoktu. Nisbeten müsavi hücumlarla devam eden ilk devre sıfır, sıfıra bitti.

İkinci devre İstanbul takımının kat'i hakimiyette olmasına rağmen 7 nci dakikada İzmir takımı sağ açığı Saim ilk golü yaptı. İstanbuldan Gündüz bir dakikalık fasıladan sonra iki takımı beraber vaziyete getirdi. Oyun tamamen İstanbul takımının lehine rönmüştü. Bu arada İzmir kalecisi çok güzel kurtarışlar yaparak neticenin değişmesine mâni oldu. İstanbul muhteliti faik bir oyun içinde iken anî bir İzmir hücumu karşısında ihmal etmiş olduğu müdafaasına 32 nci dakikada ikinci defa topun kaleye girmesine mâni olamadı.

Lüzumsuz paslaşmalarla hakimiyetini devam ettiren İstanbul muhteliti galibiyeti 2-1 ile İzmir takımına verdi.

Takımlar şöyle tertib edilmişti. İzmir takımı:

Salâhattin, Reşad, Ali, Âdil Macid, Şeref, Hidayet, Hüseyin, Fuad, Said, Saim.

İstanbul takımı:

Osman, Faruk, Murad, Salim, Enver; İbrahim; küçük Fikret, Hakkı, Gündüz, Şeref, Melih.

Hakem: Ankaradan Refik Güven.

Ömer Besim

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekimi)

Divanyolunda 104 No. da hergün hasta kabul eder.

Telefon: 21044-23398

Alman ve Sovyet tebliğleri

Berlin 25 (A.A.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği:

Şark cephesinde düşmanın mahallî taarruz hareketleri püskürtülmüştür. Alman hücum unsurlarının hareketleri muvaffakıyetle neticelenmiştir.

Alman hava kuvvetleri, Kara denizin Kafkasya kıyısındaki limanlarla Azak denizindeki limanlar tesislerini ve Sovyetlerin gerilerle münakale yollarını tesirli surette bombalamışlardır.

Alman savaş uçaklarının Murmanska yaptığı hücumlarda, himaye avcıları, şiddetli hava muharebelerinde, 17 si Hurricane tipinde olmak üzere 18 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

İtalyan uçakları, bir Sovyet hava alanına 23 Nisanda bir baskın hücumu yapmış ve yerde 9 düşman uçağı tahrib etmiştir.

Sıvastopola hücum

Berlin 25 (A.A.) — Alman başkomutanlığının bildirdiğine göre Alman savaş uçakları, dün, Sovyetlerin Sivastopol bölgesindeki sahra hava alanlarına tesirli hücumlar yapmışlardır. Bir deniz uçağı üssündeki hangarlara tam isabetler kaydedilmiş ve büyük yangınlar çıkarılmıştır. Hava alanında, uçak savar bataryaları, tam isabetlerle susturulmuştur. Uçaklar arasına bombalar düşmütür. Yerde 6 düşman uçağı tahrib edilmiştir.

Sovyet tebliği

Moskova 25 A.A.) — Röyter:

Bu sabahki Sovyet tebliği:

Gece, cephede hiç bir mühim değişiklik olmamıştır.

Sibiryada göz hapsine alınan Amerikan uçağı mesele oldu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

den havalandıklarını ve nereye indiklerini bildirmeyeceklerini söylüyorlar.

Akına iştirak eden tayyarelerden birisinin Sibiryaya inmiş olması da Japonarın canını sıkmıştır. Bu hususta Tokyo radyosu dün şunları söylemiştir:

— Moskova radyosu fransızca neşriyatında, bir Amerikan tayyaresinin bombalarını Japonya üzerinde bıraktıktan sonra Siberyada yere indiğini ve göz hapsine alındığını bildirmiştir.

Bu tayyare, Amerikanın arzusu ile Sibiryaya inmiştir. Gaye Sovyet - Japon münasebatını bozmaktır.»

Amerikan tayyaresinin Sibiryaya inişi Japonları memnun bırakmadığı kadar, ayni tayyarenin göz hapsine alınmış olması keyfiyeti de Amerikalıları hoşlandırmamıştır. Amerikan resmî mahfelleri bu vaziyete karşı anlayış zihniyeti göstermekle beraber efkârı umumiye Sovyetlerin hareketini tasvib etmemekte ve bu müttefik memleketin, Uzakşarkta Amerika ile hiç olmazsa pasif bir işbirliği yapmasını istemektedir.

Bir gazetecinin suali

Bir Amerikan gazetecisi, Sibiryaya inmiş olan tayyare hakkında cümhurreisi Ruzvelte şu suali sormuştur:

— Bu tayyare, ödünç ve kiralama kanununa tevfikan Rusyaya gönderilen uçaklara mahsub edilemez mi?

Ruzvelt, bu suale cevab olarak kahkaha ile gülmüştür.

Bir Japon gazetesinin suali

Diğer taraftan Japon Nişi-Nişi gazetesi neşrettiği bir makalede, Japonyanın Sovyetlere karşı hüsnüniyetle hareket ettiğini, Japon satvetinin ne olduğunu anlamak lâzım geldiğini, Japonya kendi kudret ve kabiliyetini kâfi derecede göstermiş olduğunu yazmaktadır.

Gazete ayrıca, Japonyanın Moskovaya bir büyük elçi göndermiş olduğunu, fakat aradan bir hayli vakit geçmiş olmasına rağmen Sovyetlerin Tokyaya henüz sefir tayin etmediklerini belirtmekte ve bunun sebebini sormaktadır.

SİYASET ALEMİNDE

Vaziyete bir bakış

Her geçen günün dünyayı şimdiye kadar misli görülmemiş bir büyük muharebeye yaklaştırmakta olduğunda şüphe yoktur. Alman Führeri Hitlerin son nutkunda sarahatle kaydettiği bu harb için şimdi, taraflar hararetli bir surette hazırlıklarını yapmaktadırlar. Havaların daha müsaid bir hale gelmesine ve makineli vasıtalara serbest hareket imkânı vermiyen arazinin çamurdan kurtulmasına intizaren diğer mücadele mıntakalarında göze çarpan vaziyet şudur:

UZAKŞARKTA: Büyük Okyanus ortasına serpilmiş adalarla bu mıntakanın cenubu garbisinde yer alan beşinci kıt'anın ayni zamanda muvaffakiyetli surette müdafaasını başarmanın imkânsız olacağını gören müttefikler bu havaliyi iki geniş kısma ayırmışlardır:

Bu mıntakalardan biri cenubu şarkî, diğeri cenubu garbî mıntakalarıdır. Cenubu şarkî denilen mıntaka Yeni Zelanda, Fiçi ve bura lara mücavir adaları ihtiva etmektedir. Müdafaasına Amerikanın eski ataşenavali olan bir amiral memur edilmiştir.

Avustra'yayı da içine alan cenubu garbî mıntakasının emir ve komutası ise Filipinlerin meşhur müdafii general Mak Artür'e verilmiştir. Avustralyada harekât yapan müttefik kuvvetler her cinsten birlikleri ihtiva eder görünüyor. Cenubu şarkî mıntakasında ise, bilhassa ve hemen hemen Amerikan kuvvetleri bulunmaktadır.

Buralarda harekât daha ziyade hava mücadelelerine inhisar etmekte ve hassaten Avustralya kıt'asının şimal mıntakasında kesafet göstermektedir.

BİRMANYA: Buna mukabil Uzakşarkın başlıca harekât sahası Birmanyadır. Bu istikametten Hindistana doğru inkişaf eden Japon taarruzları, Felemenk Hindistanının işgalini müteakib zihinleri işgal eden «Avustralya mı, Hindistan mı?» sualinin düğümünü çözmüş ve Japonların, şimdilik ve tercihan Hindistan istikametinde faaliyette bulunmayı muvafık gördüklerini açığa vurmuştur. Son günlerde, bu mıntakanın bilhassa merkez kısmındaki hareketler Japonlar lehine inkişaflar kaydetmektedir. Bu ralarda, Sittang vadisini İrranadi vadisine bağlayan birbirine müvazi demiryolu şebekesinin şark kısmı Japonların eline geçmiştir. Bu sebeble cephenin simal kısmında İngiliz hareketlerini himayeye çalışan Çin kuvvetlerinin vaziyeti de, gün geçtikçe zorlaşmaktadır.

FİLİPİNLER: Bu mıntakanın bel libaşlı mücadele sahnesi Süson adasıdır. Bu adanın Japon kuvvetlerinden masun kalabilen kısmına çekilmeğe muvaffak olan Amerikan kuvvetleri büyük bir kahramanlıkla dövüşmektedirler. Fakat her türlü dış yardımdan mahrum kaldıkları ve hariçle temas imkânları da bulunmadığı için vaziyetlerinin nasıl bir şekil alacağı meçhul kestirilememektedir. Buna mukabil Korregidon kalesi el'an ve muvaffakıyetle dayanmaktadır.

ŞARK CEPHESİNE GELİNCE: Yukarıda da kaydettiğimiz gibi bir taraftan hasımların hazırlıkları devam ederken diğer taraftan cephenin muhtelif kısımlarında gelecekteki hareketlerin inkişafına yardım edebilecek hamleler yapılmakta, keşifler icra edilmekte ve bilhassa gerilerdeki istinad merkezleri ve malzeme kaynakları geniş ölçüde taarruzlara hedef ittihaz edilerek muvasala ve münakala güçleştirilmektedir. Bir müddettenberi iki tarafın küçük hacimdeki hafif mücadele unsurlarile hava kuvvetlerinin bilhassa başarmaya uğraştıkları iş budur.

★★

Birmanya cephesinde vaziyet vehamet kesbetti

(Baştarafı 1 inci sayfada)

100 kilometre geri

Bern 25 (A.A.) — Amerikan membalarından alınan telgraflara göre Birmanyadaki müttefik kuvvetlerin kumandanı General Stillwell kıt'aların cephe boyunda 100 kilometre kadar geri çekilmelerini emretmiştir.

Çin tebliği

Çunking 25 (A.A.) — Çin harb tebliği:

Makineli birlikleri de ihtiva eden Japon öncüleri Loikawın şimalinde bir noktaya kadar geldikten sonra ilerlemeğe devam etmişlerdir.

Vaşingtona göre

(Baştarafı 1 inci sayfada)

nun, bitaraf kaynaklarından aldığı kaydile bildirdiğine göre, İtalyada münferid bir sulh yapılmasına taraftar olanların sayısı artmaktadır. İngiliz ve İtalyan yaralıları arasında yapılan mübadele buna bir delil sayılmaktadır.

Bu temayül, bilhassa Lavalin iktıdar mevkiine geçmesinden sonra daha kuvvet bulmuş ve münferid sulh ihtimalleri çoğalmıştır. Çünkü İtalya Fransa üstündeki isteklerinin suya düştüğünü anlamıştır.

İtalya ile sulhün yapılması için, Almanyanın şark cephesinde en fazla meşgul bulunacağı sıra beklenecektir.

Vaşingtondan verilen bu sulh haberleri, başka hiç bir kaynaktan teyid edilmediğine göre, ihtiyatla telâkki edilmelidir.

ELHAMRA'da

ALEV ŞARKISI

Türkçe sözlü

NOAH BERRY — ALEKSANDR GRAY BERENİS CLAİRE

ve Nevyork Metropoliten operası artistleri fevkalâde meraklı nefis aşk macerası

Mevsimin en cazip ve güzel Filmi

DELİ GENÇLİK

Baş Rollerde:

ANDREA LEEDS - JOEL MAC-CREA

ile bütün Holivud gençliği, İlkbaharın bütün koku ve güzelliği ile süslenen bu eğlenceli ve çok kuvvetli filmi

Bu Salı Akşamı

SÜMER Sinemasında

Görmiye hazırlanınız.

Edebiyat dünyasının en büyük eseri,

Sinema âleminin en şanlı zaferi

RONALD COLMAN — İDA LUPİNO'nun

En büyük muvaffakiyeti olan

SÖNEN IŞIK

Şaheseri: Bugün

LÂLE SİNEMASINDA

Bütün kalbleri heyecanla titretiyor... Bütün gözlere yaş dolduruyor... Bütün seyredenlere en büyük aşkı anlatıyor...

Bu eşsiz filmi görmeğe koşunuz. Saat 11 de tenzilâtlı matine

Talebe yurdları bugün ne halde?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

«— Şu yağlar da senin tabii?»

«— Elbette!»

«— Şekerler?»

«— Bana aid!»

Adamcağız boynunu bükmüş:

«— O halde niçin helva yapıp yapıp da yemiyorsun?»

Birçok yurdları gezdikten sonra, benim de, dört beş odalı bir evi, iki üç kırık dökük karyolası olanlara adetâ, «Niçin birer talebe yurdu açmıyorsunuz?» diye soracağım gelmişti. Bu masum istihzamın altında bir ıztırab saklı oluşu beni mazur gösterecek sanırım. Şu bir haftayı geçen tetkikatım esnasında yüksek tahsil talebesine lâyik pek az yurd görebildim. Bunların da derhal göze çarpan noksanları vardı. Binanın müsaid olduğu yerde idarenin aksadığını, idarenin dörtbaşı mamur olduğu yerde imkânsızlık buldum. Çok şükür ki, bugün size, ağız tadile bir yurd medh edebileceğim.

İki binada ve bu binaların çatıları altında 110 genç kız barındıran, Lâlelideki «İzmir kız talebe yurdu»ndaki intibalarımı nakle başlamadan evvel, yurdun müdiresini anlatmak lâzım! Yurdun mükemmel oluşundaki bütün sebeblerin uçları bu bayanda toplanıyor herhalde..

Bayan Saadet Karasinan, birçok filmlerde gördüğümüz çatık kaşlı, yurd direktristlerine benziyen bir hanım.. yaşlıca, pardon, orta yaşlı, talebe üzerinde şefkate otoriteyi pek güzel imtizaç ettirerek kullandığı belli.. Pariste bulunmuş, bu işler üzerinde tecrübesi var; uzun müddet İzmir liselerinde lisan hocalığı yapmış; mevcud talebenin ekserisinin hocası. Otoritesinin maşallahı var! Tok, fakat sevimli konuşan bir insan. Odasında, masasının karşısına geçtiğim zaman, zorlu bir mümeyyizle karşılaşmış talebe kadar müşkülât çektiğimi saklamıyacağım. Eserini, olduğundan küçük, yapılması gerekenleri, gönlün arzuladığından daha üstün gören bir hali var. Diyor ki:

« — Şüphesiz birçok noksanlarımız, kusurlarımız var, İdeal bir yurd için çok şey lâzımdır, her şeyden evvel söylemeliyim ki, burası bir ticarethane değildir. İzmir kız lisesinden yetişen ve burada yüksek tahsillerine devam eden kızların bir mekteb havası içinde kalabilecekleri bir yuvadır. Zaten ekserisi de İzmir lisesinden talebemdir. Mümkün olduğu kadar kendilerine iyi bakmıya, iyi korumağa, iyi yedirmeğe çalışıyoruz. 110 talebemiz var. Bu binadan başka arkada bir şube daha tesis ettik. Yurdu İzmir vilâyeti himaye etmektedir. 8 sene evvel merhum Kâzım Diriğin İzmir valiliği zamanında açılmıştır.

Burası 5 kattır, her katta 6 oda vardır. Yatakhane şeklini tercih etmedik. Oda, odadır, her odada, iki azami dört karyola bulunuyor. Hattâ imkân olsa da hepsini ayrı ayrı yatırsak. Talebe gelirken karyolasını, yatağını, her şeyini beraber getirir. Yurdun ücreti 241 liradır. Üç taksitte alırız. Ayda iki defa çamaşır yıkanır. Gıdalarına azami itina edilir. Meselâ, bugün..

Yurdun genç idarecilerinden bayan Handana dönerek soruyor:

«— Bugün ne yediler?»

«— Cızbız köfte..

Fakat köftede kalıyoruz, telefon çaldı, İzmirden bir talebe velisi kızını arıyor, telefondaki bu hararetli baba kız muhaveresini kulaktan kaçıramadım doğrusu. Çünkü bu yurd hayatından canlı bir tablodur. Babasının denizler aşırı yerden sesini duyan genç kız pek heyecanlı:

«— Hasta değilim babacığım, diyor. Uzun uzun mektub yazdım. Merak etmeyin.. Vallahi uzun.. Annem nasıl? Çok çok göreceğim geldi. İmtihanlar yaklaştığı için hiç durmadan ders çalışıyoruz. Başımızı kaşıyacak vaktimiz yok.»

Artık baba kızı telefonda yalnız bırakarak cızbız köfteye dönebiliriz:

«— Bugün cızbız köfte, zeytinyağlı prasa ve helva yediler...

«— İrmik helvası mı?»

Genç idareci tehalükle ıtılıyor:

«— Hayır efendim, tahin!»

Yurdda, himaye gören, yalnız yemek parasını vermek suretile tahsillerine devam eden talebeler de mevcud.

Yurdu gezmiye başlıyoruz.

Bina, yeni yapılmış, kullanışlı, ferah ve aydınlık. Her katta küçük birer mütalea odası, banyo var. Yatak odaları temiz.. Hepsinden titiz bir genç kız zevkinin insan yüzüne güldüğü görülüyor. Revirle misafir kabul salonu bilhassa nazarı dikkati celbediyor. Bu kabul salonu hemen hemen hiç bir yurdda yok. Grup grup ders çalışan genç kızların arasından geçerek yatakhaneleri dolaşıyoruz. Çok şükür, her karyolanın başucunda, bu defa mebzulen artist resimleri görmüyorum. Ekserisinin başucunda annelerinin, babalarının resimleri var. Bir genç kızımız da başucuna ve yükseğe bir kuranıkerim asmıştı.Acaba bu diğerlerinden ayrılış imtihan zamanının hulûlile alâkadar mı? Yemekhane temiz, intizamlı, fakat dar. Fakat ihtiyaca kifayet ediyormuş. Çünkü, fakültelerin ders saatleri muhtelif olduğundan, yemek saatleri esasen ayrılıyormuş. Tabaklar, çatallar azami derecede temiz. Çok titiz bir kadın elinin ve gözünün yurdun her tarafını dolaştığı derhal belli oluyor.

Müdirenin, iki de kıymetli yardımcısı var. Yurdda fahriyen hizmet gören bu bayanlardan biri muavin, Çapa kız muallim mektebi Fransızca öğretmeni bayan Muhlise Öz, ve Topkapının fukara babası, rahmetli doktor Galib Hakkının eşi bayan Tevhide.. Bayan Muhlise Öz, bizi şubeye kadar götürmek nezaketini gösteriyor.

Esas binanın arkasında, derli toplu bir apartımana geçiyoruz. Burası biraz dar olmakla beraber, kullanışlı.. Odalarda azami 3 karyola bulunuyor. Tek ve iki yataklı odalar da var. Bu tek yataklı odalara düşmek bahtiyarlığı da bir kıdem meselesi imiş. Boşaldıkça en kıdemli talebe burasını işgal ediyor.

«İzmir kız talebe yurdu»ndaki talebeye, neye ihtiyaçları olduğunu, ideal bir yurdda neler bulunması icab ettiğini sormadım. Çünkü onlar, birçok arkadaşlarına nisbetle ve şüphesiz maddi imkânların da verdiği bir müsaadekârlıkla ideale çok yakın bir yurdda bulunuyorlardı. Artık bize düşen, sayın müdirenin çok az tebessüm eden yüzüne daha fazla cıddiyet çizgileri eklemeden müsaade istemekti. Öyle yaptık.

Nusret Safa Coşkun

İki edebiyatı cedide şairi arasında

(Baş tarafı 3/1 de)

bir zelil olarak göstermesine imkân var mıdır?

Hülâsa, azizim, o büyük edibe isnad edilen bu beyitleri okuyanlar ve dinliyenler, Büyükada mehtabında da olsa, ancak edebiyatımızın şanına sürülen şin için ağlamak hakkını haizdirler.

Bu söylediklerim «Namık Kemal»in edebî kıymetine tallûk ediyor. Bir de bunun ahlâkî cineti var. Muhterem ve fazıl üstad «İbnilemin Mahmud Kemal İnal»ın «Son asır Türk şairleri» ünvanlı eserini şayed okumamış olmak noksanındaysanız, bir vazifei edebiye olarak, bütün eseri ve o meyanda beşinci cüz'ünün 826 ncı sayfası zeylinde Namık Kemalin Abdülhamide, «Hâlâ ve daima rütbei ubudiyeti mülûkânelerini meratibi beşeriyenin kâffesinden bâlâ bulmak inadında ısrar eden «abdi ahkarleri» imzasile, takdim ettiği bildirilen ve sureti aynen dercedilen 8 Zilkade 1298 tarihli arizeyi de okuyunuz. O zaman anlarsınız ki bu mektubu «her halde emrü ferman ve lûtfü ihsan, ahlâkı hamidesile bihakkin padişahı âlemiyan olmıya lâyık olan şevketlû, kudretlû, merhametlû velinimeti bimüftehir padişahımız efendimiz hazretlerinindir» fıkrasile bitirmiş olan «Namık Kemal»in bu tarihten üç dört sene evvel ayni adama galiz sövüntülerle taarruz etmiş olmasına imkân yoktur.

Hattâ aralarında eski muharrirlik zamanındanberi hüsnü münasebeti daim olan sadrı esbak Said Paşaya gönderdiği,

Tasvirime düştü benden evvel,
Tekbili yeddi veliyyünimet;
Bir ruha cihanda verdi gıpta,
Bir resme nasib olan saadet.

Kıt'asını yazmışken, o zat hakkında böyle bayağı bir lisanla sövmüş olmasını kabul etmek de müşkül bir işdir.

Binaenaleyh, edebiyat ve ahlâk itibarile o büyük edibe matuf olan bühtanı, o zatın ulüvvü kadrini halelden ve gençlik efkârını da fahiş bir hatadan sıyaneten, cerhetmek hususundaki cür'etimi mazur ve mafüv görürsünüz ümidindeyim.

Size aid olan ve «Namık Kemal»e gûya nazire gibi görünen kasideye gelince: Bunda ne bir gerçek meziyet, ne de bir eseri san'at bulunmadığı fikrindeyim. Eserinizin teşrih ve tahlilini şimdilik faydasız gördüğüm için sözü uzatmıyorum. Size yalnız,, biraderane bir saffetle, bir tek tavsiyede bulunmak isterim; bunu da mafüv tutmanızı güzide şimenizden beklerim.

Tavsiyem şudur:

Eğer bu kasideyi yazmakta sadece bir eseri edebî ibda etmekten başka bir düşünceniz yokduysa, methü zem vâdisine girerek Nef'i peyrevliğine üzenmek yerine.

Benden Fuzuli ister eş'arı methü zem,
Ben âşıkım, hemişe sözüm çşikanedir.

Diyen Fuzulî gibi - fıtrî istidanızı hüsnü takdir ederek kıymetinizi küçültecek mevzulardan ittika edeydiniz çok iyi olurdu! Baki selâm.

H. Nâzım

Öksürük ve Bronşiti
TURAL
Komprimeleri derhal keser.
Her eczanede kutusu 35 kuruştur.

ZAYİ — İstanbul Karagümrük nüfus memurluğundan almış olduğum ve içinde askerlik terhis tezkerem yazılı bulunan nüfus cüzdanımı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Karagümrük Sultan mahallesi Kurucınar sokak numara (3) Niyazi Bolaman

Son Posta Matbaası:
Neşriyat Müdürü: Cihad Baban
SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

NEVROZİN
Baş, diş, nezle, grip, romatizma
Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Bu akşam saat 21 de Şehir Tiyatrosu Komedi kısmında
Türk Matbuat Teknisyenleri Birliği Menfaatine
BÜYÜK MÜSAMERE
Bu müsamerenin programını; kıymetli ses san'atkârımız
BAYAN SAFİYE
Ve arkadaşları tarafından verilecek konser ile
ŞEHİR TİYATROSU SAN'ATKÂRLARINDAN
HAZIM ve VASFİ RIZA'nın
iştirakile temsil edilecek SAADET YUVASI
Konservatuar mensubları tarafından alafranga konser
Biletler Şehir Tiyatrosu Komedi Kısmında satılmaktadır.
Her tarafa vesaiti nakliye temin edilmiştir.

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Küçük tasarruf hesapları 1942 İKRAMİYE PLANI
KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.
1942 ikramiyeleri

1 adet	2000 Liralık	= 2000.— Lira		40 »	100 »	= 4000.— »
3 »	1000 »	= 3000.— »		50 »	50 »	= 2500.— »
2 »	750 »	= 1500.— »		200 »	25 »	= 5000.— »
3 »	500 »	= 1500.— »		200 »	10 »	= 2000.— »
10 »	250 »	= 2500.— »				

BAYANLAR!
Şık bir bayan şapkasından belli olur!
ŞEN ŞAPKA
Mağazasının zevkile giyinirsenız daima şık görüneceksiniz.
YAZLIK AÇIK RENK FÖTR ve HASIRLAR
GELMİŞTİR.
Taşra için sipariş kabul edilir. Sultanhamam 46

Öksürenlere KATRAN HAKKI EKREM

Hemşire aranıyor
İşletmemiz hastahanesi için Kızılay cemiyetinin Hemşire mektebinden diplomalı ve ameliyathanelerde çalışmış tecrübeli bir hemşireye ihtiyaç vardır. Talib olanların diploma sureti, iyi huy vesikası, evvelce çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservisler ve üç adet fotoğrafla istiyecekleri asgari ücret miktarını.
(Ergani Bakırı Türk Anonim Şirketi İşletme Direktörlüğü — Maden) adresine göndermeleri ilân olunur.

KUPONLU · VADELİ · MEVDUAT
VARLIĞINIZI TEMİN EDER

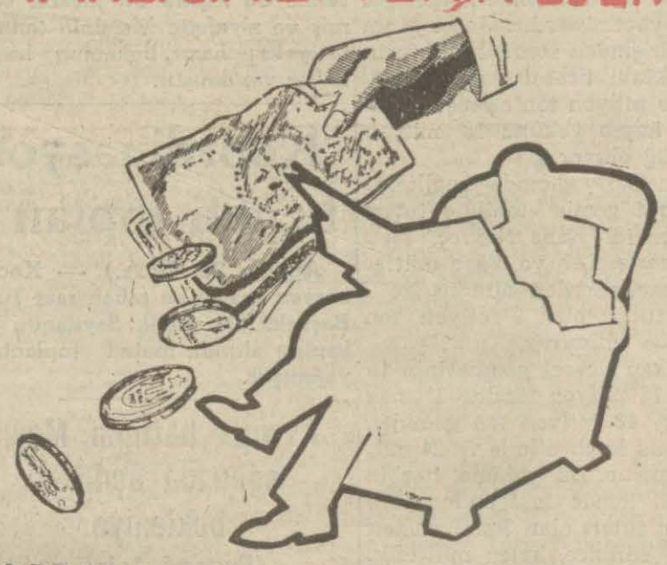

HER AYIN BİRİNDE PARANIN FAİZİ VERİLİR
TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.

Fen Memuru Ve Ressam Aranıyor
Anadoluda bir inşaat mahallinde çalışabilecek makine kullanabilir tecrübeli bir fen memuru ile inşaat resimleri çizebilecek bir ressama ihtiyaç vardır. Taliblerin hergün saat 17 den sonra Galatada Büyük Tünel hanında 6 numaraya müracaatları.

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:
Muhammen bedeli (10719) lira (80) kuruş olan cem'an 112,840 M3 muhtelif eb'atta 190 aded Çam kalas ve 5180 aded Çam Tahta (12.5.1942) Salı günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.
Bu işe girmek istiyenlerin (803) lira (99) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14,30) on dört otuza kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.
Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4922)

Türkiye Cümhuriyeti
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR
Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1.000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylûl, 11 Birinci kânun tarihlerinde çekilecektir.